

RUKUN NEGARA

Bahawasanya Negara Kita Malaysia

mendukung cita-cita hendak:

Mencapai perpaduan yang lebih erat dalam kalangan seluruh masyarakatnya;

Memelihara satu cara hidup demokrasi;

Mencipta satu masyarakat yang adil di mana kemakmuran negara akan dapat dinikmati bersama secara adil dan saksama;

Menjamin satu cara yang liberal terhadap tradisi-tradisi kebudayaannya yang kaya dan pelbagai corak;

Membina satu masyarakat progresif yang akan menggunakan sains dan teknologi moden.

MAKA KAMI, rakyat Malaysia, berikrar akan menumpukan seluruh tenaga dan usaha kami untuk mencapai cita-cita tersebut berdasarkan prinsip-prinsip yang berikut:

**KEPERCAYAAN KEPADA TUHAN
KESETIAAN KEPADA RAJA DAN NEGARA
KELUHURAN PERLEMBAGAAN
KEDAULATAN UNDANG-UNDANG
KESOPANAN DAN KESUSILAAN**

(Sumber: Jabatan Penerangan, Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia)

KURIKULUM STANDARD SEKOLAH RENDAH

Bahasa Semai

Tahun 2

PENULIS

**DINO A/L ITAM
TUYUT A/L LABOH
NGAH INEY A/P BAH ALANG**

EDITOR

AZIZAH BINTI AHMAD

PEREKA BENTUK

NURUL AIN BINTI AZNAN

ILUSTRATOR

**MOHD KHAIRI BIN MORAD
NORAZLAN BIN TUNGOL**

DBP

**Dewan Bahasa dan Pustaka
Kuala Lumpur
2017**

KEMENTERIAN PENDIDIKAN MALAYSIA

No. Siri Buku: 0151

KK 499-221-0102081-49-1591-20101
ISBN 978-983-49-1591-9

Cetakan Pertama 2017
© Kementerian Pendidikan Malaysia 2017

Hak Cipta Terpelihara. Mana-mana bahan dalam buku ini tidak dibenarkan diterbitkan semula, disimpan dalam cara yang boleh dipergunakan lagi, ataupun dipindahkan dalam sebarang bentuk atau cara, baik dengan cara bahan elektronik, mekanik, penggambaran semula mahupun dengan cara perakaman tanpa kebenaran terlebih dahulu daripada Ketua Pengarah Pelajaran Malaysia. Perundingan tertakluk kepada perkiraan royalti atau honorarium.

Diterbitkan untuk Kementerian Pendidikan Malaysia oleh:

Dewan Bahasa dan Pustaka,
Jalan Dewan Bahasa,
50460 Kuala Lumpur.
No. Telefon: 03-21479000 (8 talian)
No. Faksimile: 03-21479643
Laman Web: <http://www.dbp.gov.my>

Reka Letak dan Atur Huruf:
Blue-T Communications Sdn. Bhd.,
12, Jalan 3/4C,
Desa Melawati,
53100 Kuala Lumpur.

Muka Taip Teks: Azim
Saiz Muka Taip Teks: 18 poin

Dicetak oleh:
Reka Cetak Sdn. Bhd.,
No. 14, Jalan Jemuju 4,
16/13D, Seksyen 16,
40200 Shah Alam, Selangor.

PENGHARGAAN

Penerbitan buku teks ini melibatkan kerjasama banyak pihak. Sekalung penghargaan dan terima kasih ditujukan kepada semua pihak yang terlibat:

- Jawatankuasa Penambahbaikan Pruf Muka Surat, Bahagian Buku Teks, Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Jawatankuasa Penyemakan Pembetulan Pruf Muka Surat, Bahagian Buku Teks, Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Jawatankuasa Penyemakan Naskhah Sedia Kamera, Bahagian Buku Teks, Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Pegawai-pegawai Bahagian Buku Teks dan Bahagian Pembangunan Kurikulum, Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Jawatankuasa Peningkatan Mutu, Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Panel Pembaca Luar, Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kementerian Pelancongan dan Kebudayaan Malaysia.
- Animonsta Studios Sdn. Bhd., Cyberjaya, Selangor.

KENANDUG

Pemulak

iv

Pekenal

vi

TEMA 1: DUNIAK ENG

1

UNIT 1	KAMPUG BERSEH, PERINGAK SIHAT	2
UNIT 2	KAMPUG BENANGGE ENG	7
UNIT 3	LEMUNJ BERSEH, KERENNYIM BEPENATEH	12
UNIT 4	GEK-GEK, LEU-LEU KIJADIK LOD	17
UNIT 5	MAJUK DIRIK	22
UNIT 6	SINUI JIK	27
UNIT 7	NEAMAL DE BOR	32
UNIT 8	SERNUK NU SEKULAH	37

TEMA 2: DUNIAK CERITE

43

UNIT 9	CERITE RAKYAT	44
UNIT 10	CERITE LAGENDA	49
UNIT 11	HOKLOH JERES	54
UNIT 12	NIKMAT PENGKAG, RAHMAT MANIK	59
UNIT 13	KAWAT BOR	64
UNIT 14	SINUI CERIE	69

TEMA 3: DUNIAK LEMU PENANEI

75

UNIT 15	JENAGAK ALAM	76
UNIT 16	KAKNEK LEMU PENANEI	81
UNIT 17	MAKLUMAT KU MOL JARAS	86
UNIT 18	DIJ SENANG	91
UNIT 19	HAKNUK TOK DIKDIJ	96
UNIT 20	EKNOG ALAM	101

PEMULAK

Bob teks *Bahasa Semai Tahun 2* an bigunak ku tahut 2018 jjiroi Dokumen Standard Kurikulum Sekolah Rendah (KSSR) Bahasa Semai. KSSR Bahasa Semai adeh bigubal ya Bahagian Pembangunan Kurikulum (BPK), Kementerian Pendidikan Malaysia. Bob teks Bahasa Semai bipeteros transformasi Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) de bimulak ju tahut 2011.

Standard Kenandug ru Standard Belajar kateh Standard Kurikulum Bahasa Semai Sekolah Rendah bigubal ha petukok lemu penanei mureb. Elemen-elemen kirentas kurikulum begeh kretiviti ru inovasi, Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) ru neusehewan bipermuj kateh bob teks Bahasa Semai dek mureb boleh naiberkep lemu penanei ju bebegeh bidang. Selaen ajeh, mureb-mureb jugak bitekan ha nilei KBAT (Kemahiran Berfikir Aras Tinggi) dek nailebeh bedaye saeng selaras ru heknod Falsafah Pendidikan Negara.

Mentok moduler kateh bob teks Bahasa Semai sekulah rendah kikandug limak cenempet, iaqeh cenempet cerngai ru belwal, bebacak, betules, seni engrok ru tatamengwal. Ektiviti kenukoh ru nelateh bibeh dek mureb kukoh cenempet gunak Bahasa Semai de betol kateh sinui lienai. Ju kenjeh, mureb naipekekal kelog seni ru ha peteros newares bangsak.

Bob teks adeh bibeh ju nik tema de bicerlah nu tema Duniak Eng, Duniak Cerite ru Duniak Lemu Penanei. Bob teks adeh mong 20 unit jjiroi tema de bipetetap kirangkum tajok-tajok bekenae ru sinui kerileng mureb.

Bob teks KSSR Bahasa Semai bigunak ikon tetentuk ha pesernang igenunak. Ikon-ikon ajeh kiwaket rimdij cenempet kateh KSSR ajeh.

Buku Teks

Cerngai ru Belwal

Ikon adeh ialoh pokes de utame kiujik cerendek mureb naiha cerngai, belwal, becerite ru bebincang secare bengwal. Cenempet adeh jugak kihod mureb saleng naibelwal.

Bei Babacak

Ikon adeh ialoh pokes de utame kiujik cerendek mureb bebacak, naipaham ru naitaakol bebegeh bahan ru betol ru tepat.

Bei Betules

Ikon adeh ialoh pokes de utame kiujik cerendek mureb naiha betules ru perlei maklumat betules nu mai kilek.

Seni Engrok

Ikon adeh ialoh pokes de utame kaha ujik cerendek mureb naiha sebot, paham ru nairegak engrok de bor jjiroi belajar de sernuk secare didek hibor.

• Bei Belakon • Bei Besajak • Bei Becerite • Bei Bepantut • Bei Bedindag

	<p>Tatamengwal Ikon adeh ialoh pokes de utame kiujik cerendek mureb naiha berkep ru gunakan tatamengwal ru betol jijoi konteks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engrok Muh Am • Engrok Muh Khas • Suku Kate Tetutop ru Tebukak • Penjudoh Benilag • Engrok Kerjak • Neimboh • Pola Ayat • Engrok Tanyak
	<p>Ektiviti Ikon adeh kihod mureb naibeh ektiviti de mong ku kateh bob teks Bahasa Semai.</p>
	<p>Ektiviti Betules Ikon adeh kihod mureb naibeh ektiviti betules.</p>
	<p>Ektiviti Belwal ru Bebingang Ikon adeh kihod mureb naibeh ektiviti cerngai, belwal ru bebingang.</p>
	<p>Standard Belajar Ikon adeh kipenyate standard belajar kateh muke surat. Nombor standard belajar de bikale ceher ialoh pokes utame ru bikale belak ialoh pokes senampeng.</p>
	<p>Pekukoh Ikon adeh ialoh ikon de kihod mureb naibeh ektiviti naiha pekukoh pengham ha topik de mong kateh nunanek unit.</p>
	<p>Nota Guru Ikon adeh kiog nepandu ha guru de kaha beh ektiviti de mong ku muke surat tetentuk.</p>
	<p>Info Ikon adeh ialoh ikon de kiog maklumat ha nanek pekare.</p>
	<p>KBAT Ikon adeh kipegalak mureb naiserngik ru gunakan peniker de tinggik ha selsei ektiviti de gu terek.</p>
	<p>DVD Ikon adeh ialoh kipenyate laguk, engrok ru puisi de mong ku kateh bob teks.</p>
	<p>QR Code Maklumat tenambah bekenat ru bahan teks ru neajar hikep had gej ru isennang ru higunak aplikasi QR Code begei laman sesawang, audio visual, bahan cerite ru kilek-kilek nej.</p>

Bob Teks Bahasa Semai bisediak kijoi neaju neajar abad ke-21 ru neharap pitak guru naisediak Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) de bekesan dek mureb bibekal cenempet de kukoh ha naihadap necabar de gu terek sesuei nu needar jaman. Ju kerjeh, penules beharap bob teks adeh kiperhuj motivasi mureb naibelajar Bahasa Semai mende bob adeh kikandug audio, ektiviti, teks ru visual de boleh kitarek minat lienai belajar Bahasa Semai.

Pekenal

Bah Kayok
Apak

Bah Rapi
Tenek Keral

Wak Ros
Amek

Bah Meran
Mureb Tahun Dua

Wak Embi
Tenek Kerdor

Bah Kamal
Menang Keral

Wak Rubi
Menang Kerdor

TEMA 1

DUNIAK ENG

KAMPUG BERSEH, PERINGAK SIHAT

Cerngai ru Belwal

Neng gambar tunggal.

Peringak Bah Meran

Tenek kerdor eng kigei ku Kajang.

Menang keral eng kisekulah ku Tadika Cekap.

Umor menang eng enam tahut.

Tenek keral eng pai kijug nu kampug.

Amek eng rajit kicet bungak ku kerileng deg.

Apak eng senalo kingeng jik nu sekulah.

Ektiviti

1. Besual jawab ha gambar.
2. Bincang ha peringak ku kemil.
3. Bacak ayat de biog.

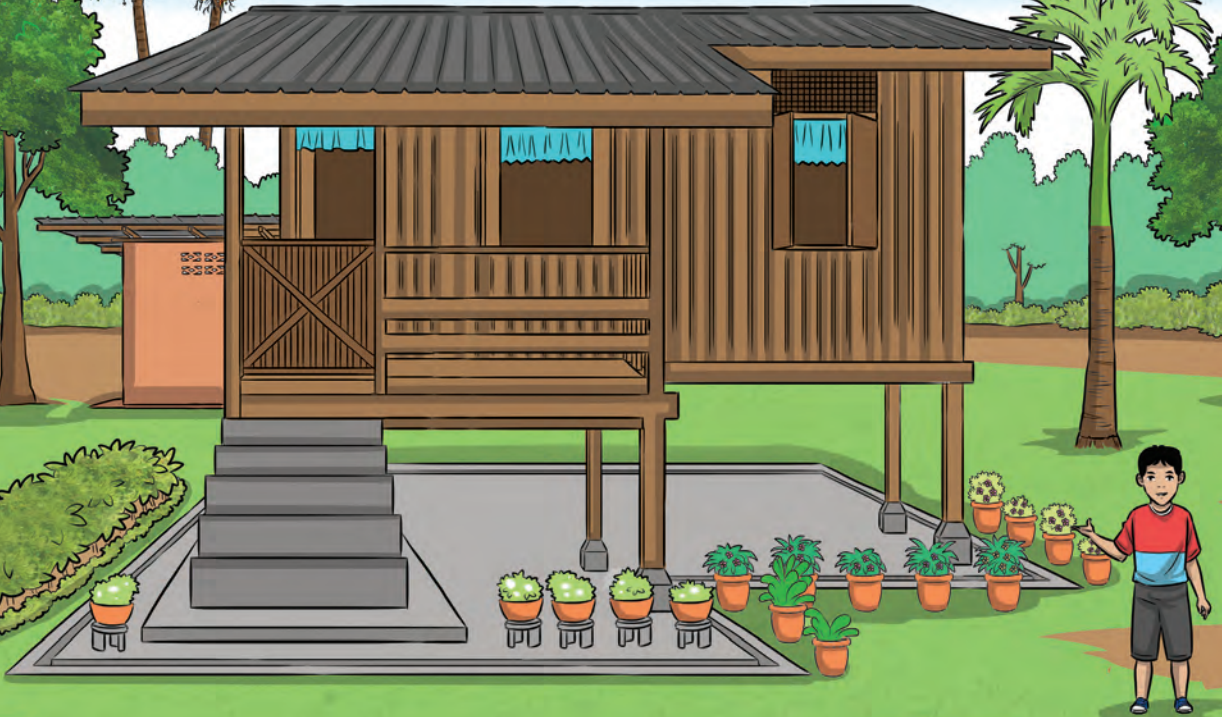

Bei Bacak

Neng gambar ru bacak nepetek.

Deg Eng

Adeh deg eng. Eng nggei ku Kampung Jelog Betar. Deg eng biui ju papat ru pelog sen. Cenol deg adeh cereg. Irangkal biui ju semin. Deg eng mong empat bilek.

Deg adeh kiui ya apak eng, sesuei ha peringak jik tujuh urag. Deg eng had iselese. Ilaman deg pen luas. Amek eng jeoi kicet kening bungak ku kerileng deg. Jik senalo jijagak berengseh laman deg.

Ektiviti

1. Bacak ru paham ayat senang de mong kateh nepetek.
2. Tules maklumat penteng ju nepetek.

2.1.4

3.3.1

BA 2

- Rujuk audio 2.
- Bimbeng mureb bacak nepetek de biog.
- Og cuntoh ru peterang ha ayat senang.
- Bimbeng mureb tules maklumat penteng ju nepetek.

Bei Betules

Neng gambar.

Kempen Berengseh

Ektiviti

1. Belwal ha gambar.
2. Senarei ektiviti de mong ku gambar.
3. Senarei nekate de mong nar suku kate jjiroi gambar.

Bei Bedindag

Bacak ru dindag.

Jenagak Berengseh

Amen hiwej sampah 2x

Agokloh pej tok tentuk

Amen hiwej sampah 2x

Mestiloh ku itempat

Berseh ajeh bernor

Berseh ajeh sihat

Hik semuak mesti samak hijagak

(ulag nej)

Irama laguk: Jaga Kebersihan

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Bincang ha ceti seni kate laguk.
3. Tules nej seni kate laguk ku kateh bob tules.
4. Nyanyik secare didek hibor.

4.2.1

1.2.1

BA 4

- Rujok audio 3.
- Bimbeng mureb bacak seni kate laguk.
- Bimbeng mureb nyanyik jjoio audio.

Engrok Muh Khas

Neng pete minda.

Sekolah Kebangsaan Jelog Betar

Ransom Raman

Bah Rapi

Engrok Muh Khas

Bah Biyeg

Wak Embi

Bandar Raub

Ektiviti

1. Bacak nekate ku pete minda.
2. Og engrok muh khas kilek jioi cuntoh de biog.

Cerngai ru Belwal

Cerngai abik bengwal de bipecerngai.

Imeriah Jis Kebangsaan

Ektiviti

Info mendire = bendera

1. Cerngai abik bengwal ju audio.
2. Kermuh ektiviti de ngkek cerngai ju audio ha senamut Jis Kebangsaan.
3. Ui pete cemboh ha ektiviti de bikermuh.

Bei Bebacak

Ije ru bacak.

Go! Go! Go!

Ektiviti

1. Bacak ru ije nekate de biog.
2. Sebot nekate ru sembot de betol.
3. Peterang care ha pergah nelawan bula sipak nu mai kampug kilek.

Tules ru bacak.

Serengyap Senamut Jis Kebangsaan

Ektiviti

1. Tules jenawab ku tempat de bigares kateh bob tules.
2. Bacak rangkei kate de biog.
3. Cerot rangkei kate de biog dek kijadik prasa beceti.
Icuntoh: pasuk bungak entoi

Bei Bedindag

Bacak ru dindag.

Negare Malaysia

Adehloh negare eng de nghok
 De bermuh Malaysia
 Eng had nghok ru sukak ilei
 Malaysia bejaye
 Bile eng ngraknak pigoj doh
 Eng serakngik ha bebakti
 Ju kenjeh eng hodloh senalo
 Eng ngbacak jeoi bob
 (ulag nej)

Irama laguk: *Negara Malaysia*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk ru sembot de betol.
2. Dindag laguk ku kemil ru beh gerak berog jijoi laguk.
3. Besual jawab ha care bebakti nu negare.

Engrok Kerjak

Bacak ru paham nepetek.

Malaysia Jaman Hunen

Jap-jap tahut, ku 31 Ogos peringak eng naikibar Jalur Gemilang ha perneng sengik haknuk nu Malaysia. Atak eng kiurok, sayet jaman hunen had beuntong naisui kateh sinui de bor. Hik buleh hickeycip, himenman, hicakcak, hiet nu sekolah ru senang sengik. Hunen, Malaysia ya gu majuk. Masarakat hik sengoi hodloh hijoi menajuk Malaysia. Sabet ajeh, hik hod hibelajar abetol dek bejaye kas bangsak kilek.

Info

sabet = kayat

menajuk = kemajuan

Ektiviti

1. Ceryak ru tules engrok kerjak kateh bob tules.
2. Beh ayat senang gunakan engrok kerjak.

5.1.3

3.3.1

BA 8

NOTA GURU

- Rujuk audio 6.
- Semanj mureb bacak entoi nepetek.
- Peterang ceti tesurat de mong ku nepetek.
- Semanj mureb ceryak ru tules engrok kerjak kateh bob tules.
- Semanj mureb beh ayat senang gunakan engrok kerjak ajeh.

UNIT 3

LEMUNJ BERSEH, KERENNYIM BEPENATEH

Cerngai ru Belwal

Ije ru bacak.

Ku Klinik Lemunj

Ektiviti

1. Cerngai abik laguk ju audio.
2. Tules nekate ha bende de bipenumbor.
3. Sebot ru ije nekate de ya bitules.

Bacak ru paham.

Hai Lemunj, Ma Igah?

Hai, kekawat.
Bei jagak eng bor-bor.

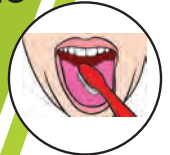

1. Geros lemunj ku pergelap ru mengot peksendok bekbed.
2. Pergek caknak ceet tapik jeoi cak senubai ru pelek.
3. Buruk dokter lemunj enam gecek nunoh atau nutahut nar noh.

CARE-CARE HIGEROS LEMUNJ DE BETOL

- Geros ku kembeg lemunj, kemil ru kerop.
- Geros lemunj geraham kemil ru kerop.
- Geros kateh ru kembeg lemunj.
- Geros lentag mende boleh kibeh lehem hik segar ru telas ju kuman.

Info

kembeg = luar
telas = bebas

Ektiviti

1. Bacak ru paham maklumat de mong ku brosur.
2. Salit ayat de mong ayat majmok kateh bob tules.

2.2.1
1.4.2
BA 10

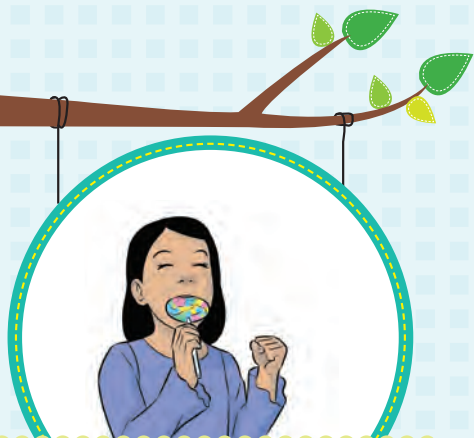
- Semanj mureb bacak brosur.
- Peterang genunak kate hubug kateh ayat majmok.
- Semanj mureb peterang ipenenteng ha jagak lemunj ru betol.

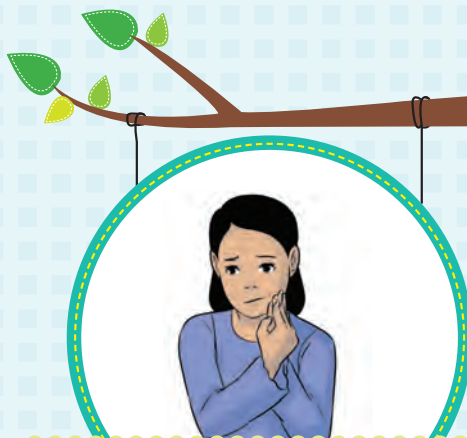
Bei Betules

Cerot cerite ju gambar.

Amek, Lemunj Eng Nyik

– gemar – cekelat –
caknak ceet

– jinjap – nyik lemunj –
pek bekbed

– en – kelinik lemunj –
sengoh – dokter bor

– besat – geros lemunj –
kuat ru sihat

Ektiviti

1. Neng gambar ru nekate de biog.
2. Cerot cerite ju nekate ajeh.

Bei Belakon

Bacak ru lakon.

Lemunj Beralit

Ektiviti

1. Bacak komik ku kemil.
2. Ui nelakon.

Info

beralit = peralit

- Rujok audio 8.
- Semanj mureb lakon jijoi situasi de biog gunakan engrok de bor secare didek hibor.
- Semanj mureb belwal ha penenteng jenagak lemunj de betol.
- Semanj mureb kibehtupeng ha watak de kilakon.

Pola Ayat FN+FN

Bacak ru paham.

Adeh Eng Pigoi Doh

Eng Wak Rina.
Pigoi doh, eng mai
jelwal bungak.

Tenek keral Bah Meran
polis. Polis kijagak
neaman negare.

Tenek kerdor Bah Meran misi
lemunj. Misi lemunj kiar
sayet sekulah geros lemunj.

Ektiviti

1. Bacak ru paham ayat ku kemil.
2. Tules pola ayat FN+FN gunakan muh kerenjak kilek kateh bob tules. Icuttoh: Tenek eng juruterbang.

- Semanj mureb bacak entoi pola ayat de biog.
- Peterang pola ayat FN+FN.
- Semanj mureb tules ayat gunakan muh kerenjak de kilek kateh bob tules.
- Terap serengngik neusehewan kateh mureb.

Cerngai ru Belwal

Bacak ru paham.

Bah Rapi, Eng Ngha Joi

Bah Meran: Eng nggerteg Akonj Pandak kisureh minggu keknit doh mong nelawan bula sipak ku stadium. Ha et ka?

Bah Rapi: Ngneng nok, pek ngserlog. Gamak ngcip.

Bah Meran: Amen hek ha et, eng ngha joi.

Bah Rapi: Buleh. Harap hek ya ha dek duet.

Bah Meran: Mong. Eng senalo ngdek duet lebeh belanjak sekolah.

Bah Rapi: Poj ngtanyak apak amek. Eng ngharap ubai og.

Ektiviti

1. Bacak ru paham bengwal ku kemil.
2. Ui nelakon care Bah Meran kisemanj nu iapak amek kaha et nu stadium bula sipak.

Bei Bebacak

Bacak ru paham.

Neamal Tenabong

Tenabong imakne hik hidek duet lebeh ju hibelanjak. Duet adeh hidek ku daknek de selamat begei ku bank. Jeoi ipaedah neamal tenabong duet adeh. Hik boleh higunak duet ajeh jam hisesak. Icutnoh, jis hik nyaknyik ru benglik arap sekulah, begei engrok mai raknak sediak payung peksendok manik. Neamal tenabong kiajar hik kekrip.

Neamal tenabong hodloh hilateh ju senayet. Duet belanjak de biog ya apak amek boleh hidek amen belebeh. Icutnoh, amen hik biog belanjak RM2.00, hik boleh hidek RM0.50 nunyenis ku tabong. Alaupen iulah bacit, lelame kijadik jeoi kas engrok penateh gek-gek, leu-leu kijadik lod.

- kekrip = jimat-cermat
- bacit = macot
- iulah = irupe/iranis
- lelame = leu-leu
- jam = tikak/mase

Info

Ektiviti

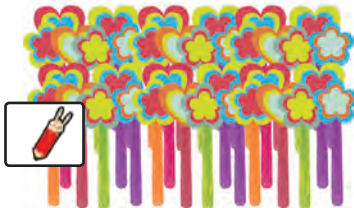
1. Bacak ru paham nepetek de biog.
2. Jawab sensual ku kerop.
  - a. Ku belok daknek duet de selamat?
  - b. Yama neamal tenabong adeh bepaedah?
  - c. Lempuk higunak duet de hikerip adeh?

Bacak, paham ru susut nej.

Amen Hihod, ku Pajeh Mong Inong

Kien penandak bob de kiseryap kaha jual ku ikekawat.

Kiguntig kertas kale kateh bebegi mentok.

Kitil batag sekering ajeh lei sod.

Kicertat kertas ya kimentok ku batag sekering.

Kitebeg batag sekering ku kateh teu bebegi kale.

Arap de perlu kaha beh penandak bob bebegi batag sekering, kertas bebegi kale, gam, guntig ru pewarne.

Ektiviti

1. Neng gambar ru bacak maklumat.
2. Kek, susut ru tules maklumat de betol jijoi neutame. Cerot cerite gunakan ayat ku kerop adeh.

Bah Meran kitukok iduet daknek ru kijual penandak bob. Arap...

Bei Bepantut

Lapas pantut.

Juk Hidek ku Tabong

Cip nu ransom hibelik gulak,
Huj mutu agok besungar;
Neamal tenabong neamal muliak,
Buleh kitulug hik ku jis nungar.

Et nu kedei hikek caknak,
Hicak laksa ku gerei Bek Kamal;
Hidek duet agok pejendak,
Hodloh kijadik nanek neamal.

Kin Baleh bipateh nus bor,
Jeoi iduet ku kateh tabong;
Neamal tenabong neamal cercor,
Hilabor ku bank jeoi iuntong.

Info

cercor = bijak

Ektiviti

1. Bacak ru lapas pantut ru intonasi de betol.
2. Besual jawab ha ceti pantut.
3. Belwal ha paedah neamal tenabong.

Penjudoh Benilag

Kernal ru kermuh.

Ting! Ting!

nurangkap sempak

nucengkot serei

nubar telei

memerip kutup kantat

memerip meknat beleg

memerip helei sireh

Ektiviti

1. Kernal ru bacak entoi penjudoh benilag.
2. Kermuh tennam de mong ku kerileng de boleh kipetukok kekneperingak ru gunakan penjudoh benilag de betol.

5.4.1

1.4.1

BA 16

- Semanj mureb bacak entoi engrok muh am ru penjudoh benilag.
- Peterang care ha berkep duet ju tennam de mong ku kerileng ru gunakan penjudoh benilag de betol.
- Terap serengngik neusehwan ku mureb.

Cerngai ru Belwal

Belwal ha gambar.

Cite-cite Jik

Ektiviti

1. Nyate cite-cite memasig.
2. Peterang ha cite-cite de engkek pileh.
3. Nyate care-care ha capei cite-cite ajeh.

Bacak ru paham.

Bah Raman Tukang Uker

Bah Raman **rigap** (maher/gej) kateh bahneh neuker jehuk. Ilei senalo **tekon** (cungeu/sabar) kiseryap ineuker de bitempah ya **pelanggan** (mai baklik/mai jelwal) secare semyak. Ilei jugak senalo kikus gej kaha **besenam** (beparik/besukan) jap-jap huper. Besenam boleh kipesihat berog ru kipecerdas **minda** (peniker/kelop).

Info

cungeu/cungeng/cencengeng = tekon

Ektiviti

1. Bimbeng mureb bacak nepetek de biog.
2. Pelenkap nekate nuceti ru betol.

Nekate	Ceti
rigap	
cungeu	
pelanggan	
besenam	
minda	

3. Salit nunoh nej nepetek gunak nekate nuceti de betol.

Bei Betules

Bacak nepetek.

Kelas Dewasa Hik Sengoi

Bah Kayok telibat kateh Program Kelas Dewasa Hik Sengoi. Program adeh biui ha kening menik de butak hurop. Program adeh kaha bantu masarakat hik sengoi bebacak, bekirak ru betules ha perhuj tarap pendidikan kateh sinui. Telas program ajeh, Bah Kayok kipanei bebacak, betules ru bekirak. Ilei kikenjip

had isernuk. Ilei jugak buleh kibantuk ru kiajar ikekenon padeg. Ilei senalo kiog genalak nu ikekenon ha penenteng pendidikan. Ilei kiharap ikekenon buleh naibejaye lei nu universiti begei bangsak kilek.

Ektiviti

1. Pelenkap jadual.

Nekate Nar Suku Kate	Nekate Nik Suku Kate
padeg	bebacak
	
	
	

2. Ceryak ru bacak ayat majmok kateh nepetek.

3. Bincang ha penenteng pendidikan ku jaman hunen.

Bei Bedindag

Nyanyik ru ui gaye.

Nu Sekolah

Ting, ting, ting, beengrok pukol enam
Jis mulak terang
Ngkus teros siap sediak
Et nu sekolah

Ngpakei bajuk de berseh
Hadloh isemyak
Ngcekcip ru kawat-kawat
Senukak nus eng

Ngsalam teg amek ru apak
Et nu sekolah
Ngha jadik sengoi begunak
Ngha bile bangsak

Irama laguk: *Ke Sekolah*

Info

bile = bela

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk de biog.
2. Nyanyik laguk ru ui gaye.
3. Bincang ha seni kate laguk.
4. Tules seni kate laguk secare kretip kateh bob tules.

4.2.1

3.3.1

BA 20

- Rujok audio 13.
- Bimbeng mureb bacak seni kate laguk.
- Bimbeng mureb bincang ha seni kate laguk.
- Semanj mureb nyanyik ru ui gaye.

Bacak nepetek.

Jeoi Nengneng Jeoi Penanei

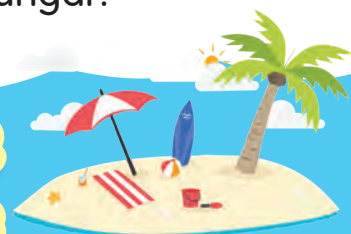
Ku cuti sekolah gecek September de canuk, Bah Sam ru iperingak naiet bekelah nu Teluk Batik de tok merip nyak ju Lumut. Lienai naitebot kerite Perodua Alza pai. Lienai naibetulak ju Kampung Jelog Betar pukol 8.00 huper ru nailei ku Teluk Batik pukol 10 huper.

Jeoi mai bihol nu pantei ajeh. Mong mai mamuh, bihuj bot, biman sembei ru bitebot jet ski. Bah Sam ru imenang, Bah Lan, baiman sembei ku ibeg pantei ajeh. Ku tempat ajeh mong jugak gerei-gerei jengwal hasel kerjak teg, abat bajuk ru gerei caknak. Tok nyak ju kenjeh mong Dataran Hadari. Bah Sam ru iperingak had isernuk. Bah Sam paleng kigemar neng matjis yog de had ibernor. Lienai naiha et nej ku cuti sekolah gecek Disember nungar.

Ektiviti

1. Senarei engrok muh khas de mong ku nepetek.
2. Belwal ha ektiviti de mong ku gambar.

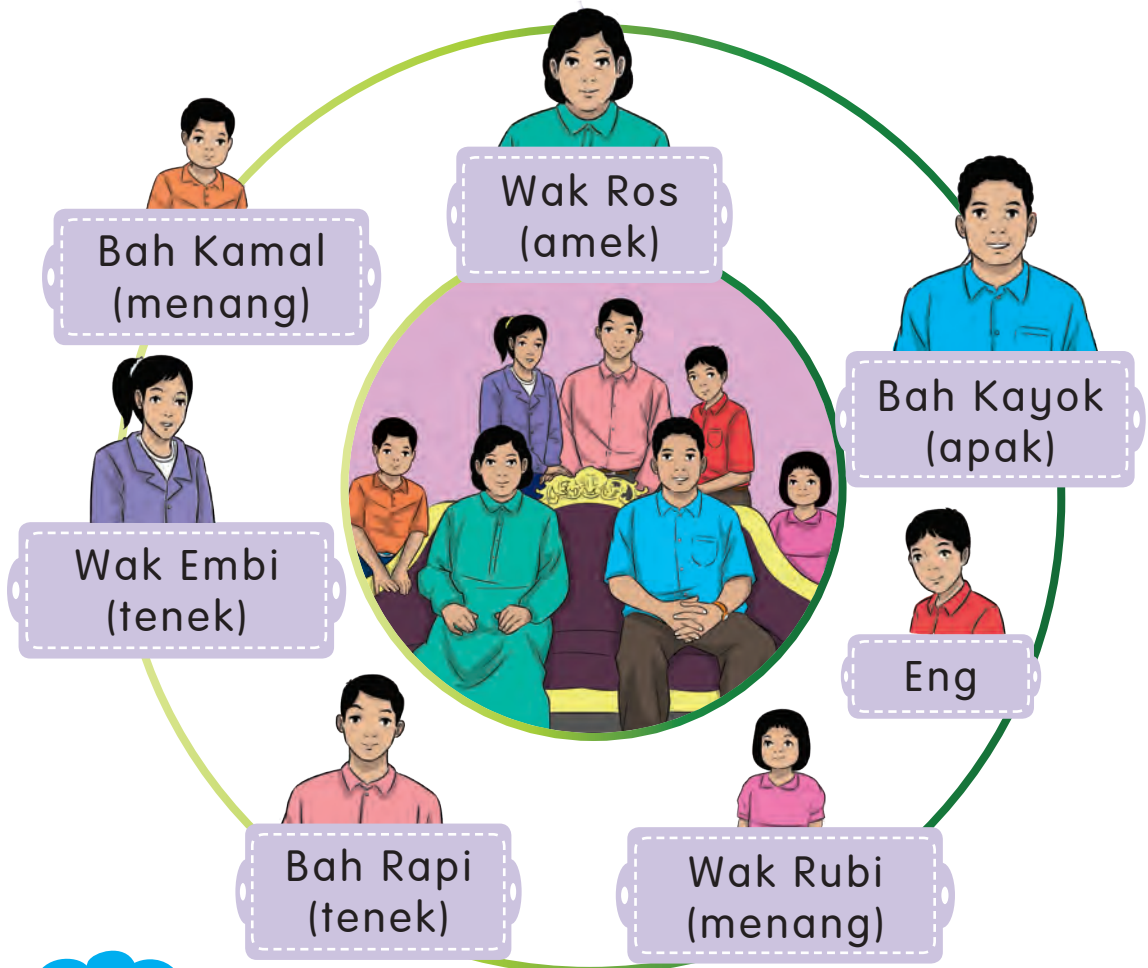

Cerngai ru Belwal

Neng pete benulat.

Kernal Peringak Eng

Ektiviti

1. Besual jawab ha pete benulat. 🍄
2. Belwal ha maklumat ju pete benulat.
3. Beh ayat senang ju maklumat de mong ku pete benulat.

Bei Bebacak

Lakon dailog.

Musem Betar

Ma igah Akonj Rodi?
Nu belok jun ha et?

Gah bor, Bah Sam. Eng
ngha gerteh betar. Bei
joi eng.

Nu bok jun ha
jual betar adeh?

Eng ngha jual betar adeh
nu Bah Raman. Ilei senalo
kikod betar ju eng.

Jeoi jugak berengkep
ju jengwal betar
adeh. Buleh hibantuk
peringak.

Info

gerteh/teh = kaet betar

Yeloh. Paleng penteng
hik hod hirajit beusehe.

Ektiviti

1. Bacak ru paham dailog ku kemil.
2. Lakon dailog ku kelas.
3. Senarei nekate neimboh de mong ku dailog.

Bacak resepi.

KEK COKELET KEJU

Bahan Benancoh Cokelet

- 4 kebek pengleg
- 1 cawat gulak kaster
- 1 cawat susu pekat
- 1 cawat susu caer
- 1 cawat senem jagug
- 1 cawat koko
- 1 ½ cawat tepug gandom
- 1 sudu teh serbok penaik
- 1 sudu teh soda bikarbonat
- 1 sudu vanilla

Bahan Benancoh Keju

- 250 gram krim keju
- ½ cawat gulak kaster
- 1 kebek pengleg
- 1 sudu entoi tepug gandom
- 2 sudu entoi teu
- 1 sudu teh vanilla
- Gaol lei ajap

Care Benancoh

Gaol pengleg ru gulak lei gebu. Koh susu pekat.

Gaol ajap. Koh susu caer ru senem jagug. Gaol ajap. Ayak bahan sod begei gulak kaster, koko, tepug gandom ru serbok penaik. Koh bagidue benancoh cokelet kateh acuk ru kukos 20 minit. Telas ajeh, koh benancoh keju ru kukos 20 minit nej. Ku ipenyudah koh benancoh cokelet ru kukos 20 minit nej. Serngej kek telas hiperhol ju oven ha berkep hasel de bor.

Ektiviti

1. Belwal ha banse kek de engkek panei.
2. Salit nunoh nej ayat majmok de mong engrok hubug ju resepi.

Info

koh = tuang
jap = sehati

Bei Bedindag

Neng abik kad neucap.

Selamat Jis Yesnos

Ektiviti

1. Dindag laguk Jis Yesnos kateh bahase Semai.
2. Beh ayat jijoi situasi de biog.

Neimboh

Bei bepantut.

Bengsat Mai Raknak

Beleg nyam ipelek lebat,
 Sireh engrak tepik junjong;
 Mai nyemnyam _____,
 Mai de raknak _____.

Kaknek cek lei nu jelog,
 Buruk kus jerlak _____;
 Biar caceg bajuk ku berog,
 Asal nus berseh ru jujur.

Cuace biase deras ipinui,
 Laluk betar semat ya limai;
 Budik bahase _____ sinui,
 Baru kekal _____ ya mai.

Butang emas hien belayar,
 Butang batek ku kemil abat;
 Hutag emas boleh hibayar,
 Hutag budik _____ lei dat.

betabor

hien

neamal

bihormat

hihormat

hisanjong

Ektiviti

1. Pelenkap pantut gunakan nekate beneimboh.
2. Bacak pantut de biog.

UNIT 7

NEAMAL DE BOR

Cerngai ru Belwal

Og respon de betol jjiioi situasi.

Ektiviti

1. Pelenkap daiilog gunak ayat tanyak ru ayat penyate ku kemil gunak ayat lilei.
2. Ui nelakon jjiioi situasi.

Bacak ru paham.

Hormat Guru

Muh eng Bah Meran. Eng mureb Tahun Dua **Teratai**. Eng mong **jeoi** kawat **pai**. **Lienai** bor ru senalo naibelanjak eng **koi**.

Guru kilantek eng **sebegei** ketue kelas. Dikdij lijk **panei** bebacak ru betules. Eng ru kekawat jihok ru jihormat nu guru.

Ektiviti

1. Bacak nepetek ku kemil.
2. Sebot ru beh ayat gunakan nekate de bekale.

- Rujok audio 16.
- Bimbeng mureb bacak nepetek ku kemil.
- Semanj mureb bacak nekate de mong diftong ru sembot de betol.
- Bimbeng mureb beh ayat gunakan nekate de bekale.

Bei Betules

Bacak ru tules.

Kem Membaca 1 Malaysia

bangku

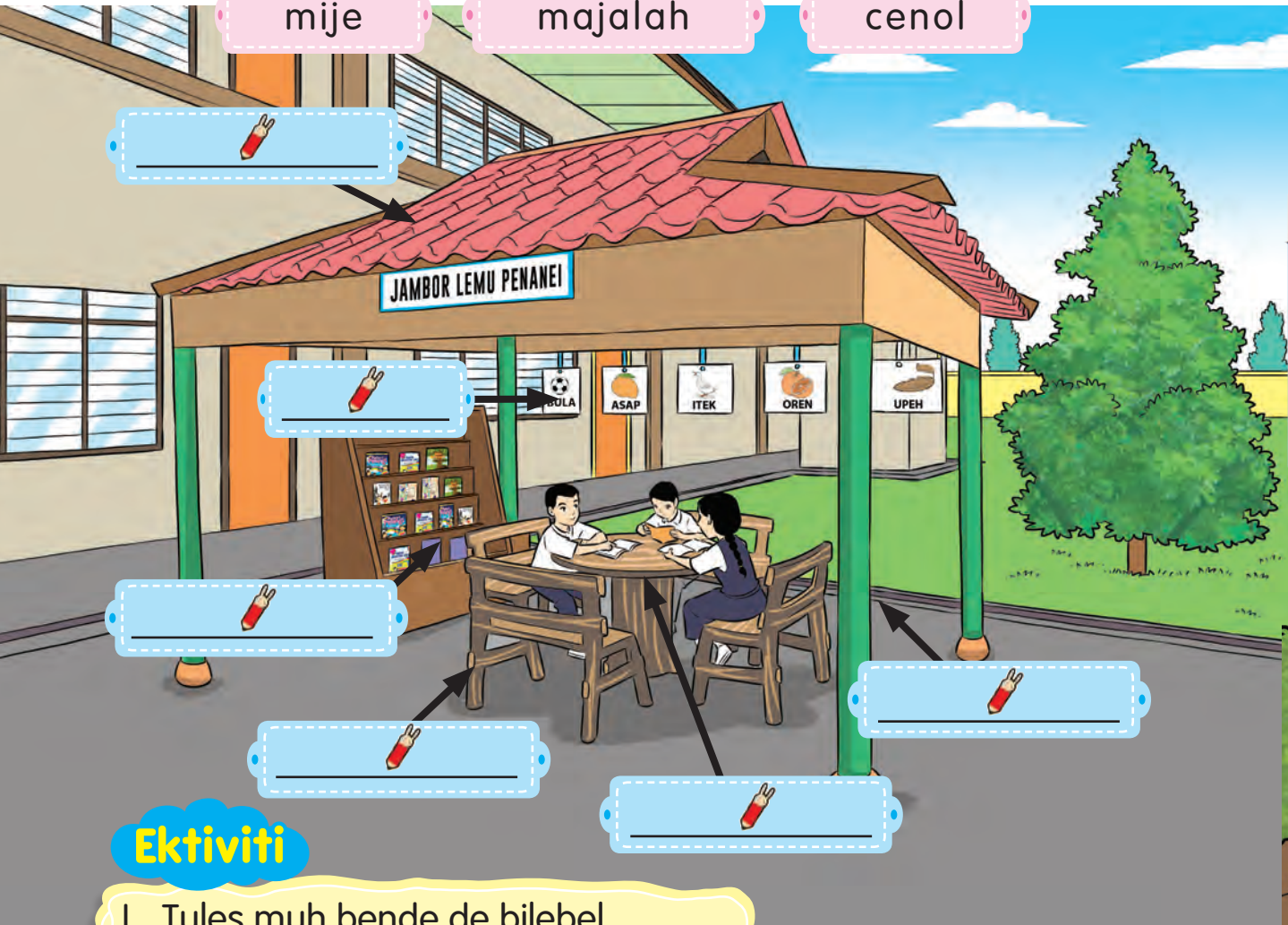
pelog sen

kad benacak

mije

majalah

cenol

Ektiviti

1. Tules muh bende de bilebel.
2. Ije ru bacak muh bende ku kemil.
3. Beh ayat senang ju muh bende.

Bei Bedindag

Dindag laguk ru beh gerak berog.

Bengsat Cikgu

Jap-jap jis cikgu eng kibesat
 Rajit senalo bacak jeoi bob
 Bengsat cikgu eng ajeh walah eng an ngsip
 Dek dirik eng ngjadik majuk
 Cikgu eng senalo kiurok
 Hormatloh nu mai de engrak
 Eng tulug amek apak
 Alaupen ma ikerjak
 Jadikloh kenon de bejasak
 (ulag nej)

Irama laguk: *Nasihat Guru*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Nyanyik ru ui gerak berog.

4.1.1
1.2.1

- Rujok audio 17.
- Semanj mureb bacak seni kate laguk.
- Bimbeng mureb dindag seni kate laguk ru ui gerak berog.

Engrok Muh Am

Bacak ru pelenkap pete jehuk.

menang

guru

mureb

kelas

bet

kenten

pejabat

kasot

chef

las

gebar

cep

cacig

meskar

karog

kedei

Engrok muh am

sengoi

menatag

bende

tempat

dokter
misi

tawag
kemor

sabon
sempu

kampung
bandar

Info

tawag = kerekbag
trakol = greg

Ektiviti

Pelenkap pete jehuk ku kemil ru nekate de biog.

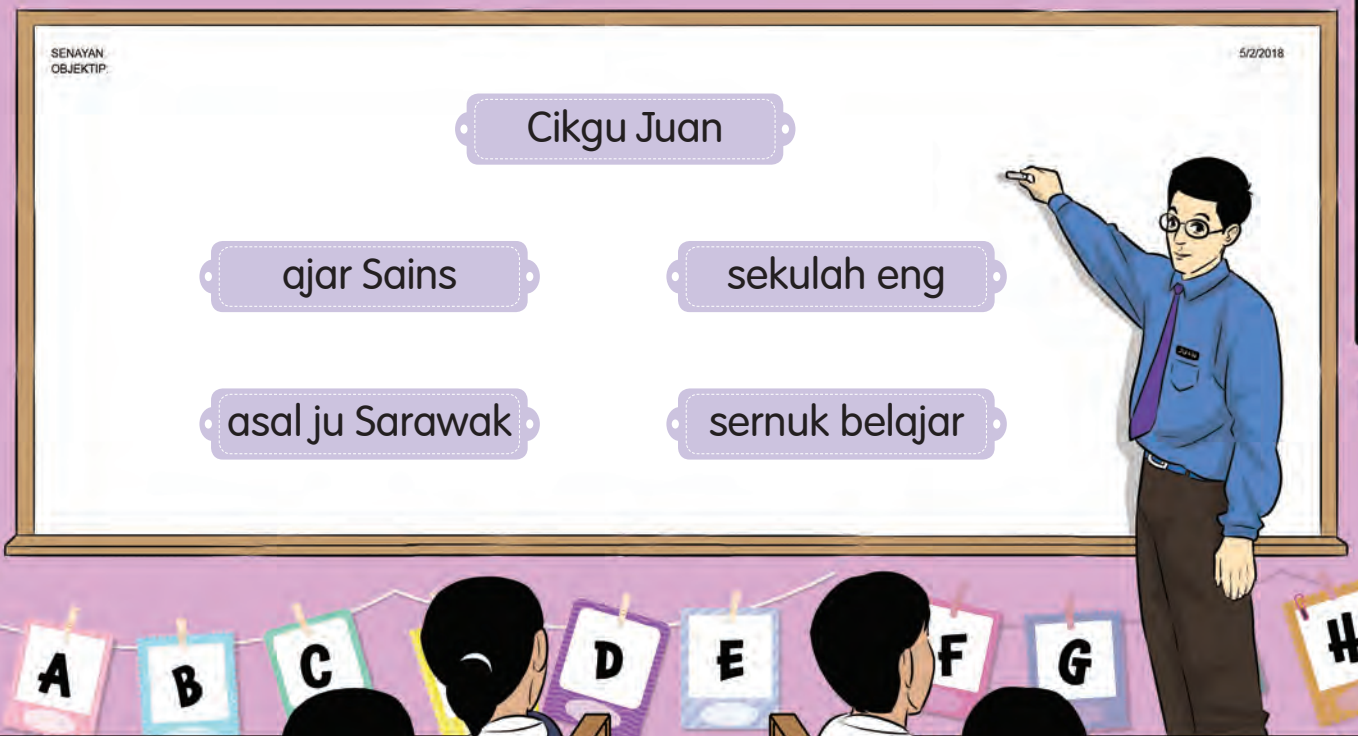

Cerngai ru Belwal

Neng gambar tunggal.

Guru Pai

Ektiviti

1. Besual jawab ha gambar.
2. Beh ayat senang ju prasa de mong ku gambar.

Bei Bebacak

Bacak ru jawab sensual.

Kawat Rapat

Muh kawat rapat Bah Meran ialoh Bah Masdi. Ubai baigei ku Kampung Jelog Betar. Deg Bah Meran ru deg Bah Masdi rek ju Sekolah Kebangsaan Jelog Betar. Bah Meran ru Bah Masdi baibelajar ku kelas de samak. Bah Masdi kigei englag Bah Meran ku kateh kelas.

Bah Meran ru Bah Masdi mong baiperes kucig. Ubai baihok ha menatag. Bah Masdi kibecite-cite kaha jadik dokter menatag. Ilei had kigemar ru kihok ha menatag. Ilei kaha perlai menatag de nyik.

Ektiviti

Jawab sensual penengham de biog.

- Bok imai kawat rapat Bah Meran?
- Bok de gei ku englag Bah Masdi kateh kelas?
- Ma menatag pengres Bah Meran ru Bah Masdi?
- Ma cite-cite Bah Masdi?
- Yama hik hod hihok menatag? 🍄

Bei Betules

Sebot ru tules.

Guru Sains Jik

Cikgu Juan guru pai ku sekolah eng. Cikgu Juan kibeasal ju Sarawak. Ilei kiajar Sains. Ilei guru de rajit. Ilei senalo kitulug mai kampug.

Jik senang jibelajar ru Cikgu Juan. Amen boleh dij mureb naiha bejaye begei Cikgu Juan. Sejak Cikgu Juan kibeajar pajeh, mureb-mureb rajit naihol nu sekolah. Cikgu Juan jugak senalo kiui kelas tenambah ku jis minggu. Ilei kitulug mureb-mureb de lemah kateh mate pelajaran Sains.

Ektiviti

1. Ceryak ru bacak ayat senang de mong kateh nepetek.
2. Tules maklumat ku kemil gunakan pete benulat.

3.3.1

2.1.4

BA 30

- Rujuk audio 19.
- Bimbeng mureb bacak nepetek ru sembot de betol.
- Bincang ha maklumat ku nepetek.

Bei Bedindag

Dindag laguk.

Dokter ru Guru?

Bile eng engrak eng nghodloh bejasak (2X)

Hod jadik dokter buleh perbor mai nyaknyik
Atau jadik guru hibimbeng ru hididek (2X)

Dokter ru guru cite-cite eng (2X)
An eng usehe lei eng ngbejaye (2x)

(ulag nej)

Irama laguk: *Jong-jong Inai*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Nyanyik laguk ru ui gerak berog.
3. Sebot engrok kerjak de mong ku seni kate laguk.

Teliti ru cerite.

Kempen Menu Sihat

Hai mureb-mureb. Adeh menu caknak de sihat ha senihat hik. Bei hineng imenu.

caknak huper

caknak dijis

caknak mengot

Hik hodloh hicak caknak de seimbang ha senihat berog.

Ektiviti

1. Neng abik ru bincang ha gambar.
2. Senarei penjudoh benilag jjiioi gambar.

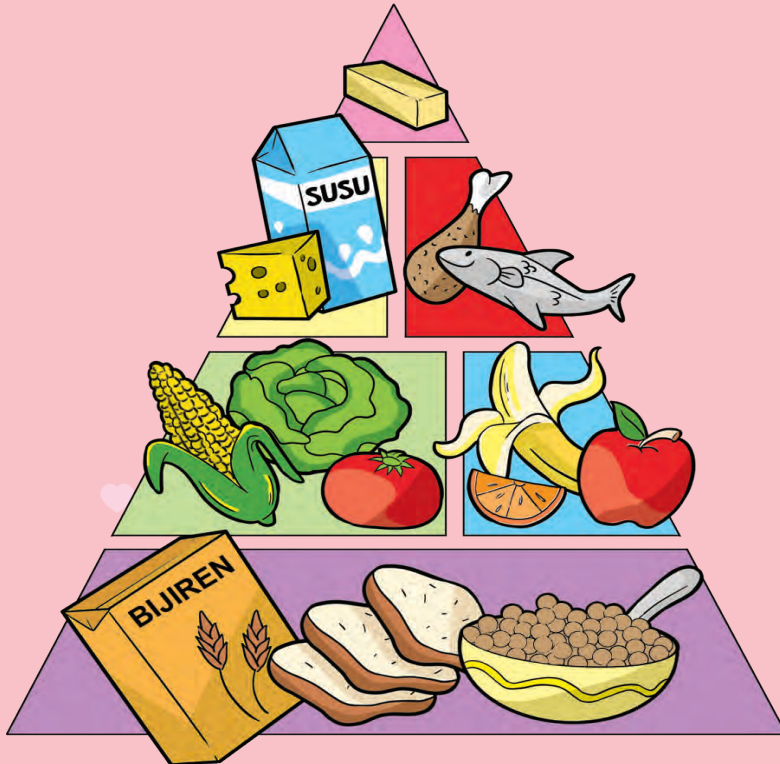

Pekukoh

Bincang ha gambar.

Piramid Caknak Sihat Eng

- Beh menu caknak de sihat ku jadual.

Mase Jis	Caknak Huper	Caknak Dijis	Caknak Dui	Caknak Mengot
Senayan	Ruti jeknop, pengleg penggoh, susu	Kari kak, sawi, canak, teu sirap, telei	Telei gureng, teh kusong	Pug gureng, bayap, canak, teu
Selase				
Rabu				

TEMA 2

DUNIAK CERITE

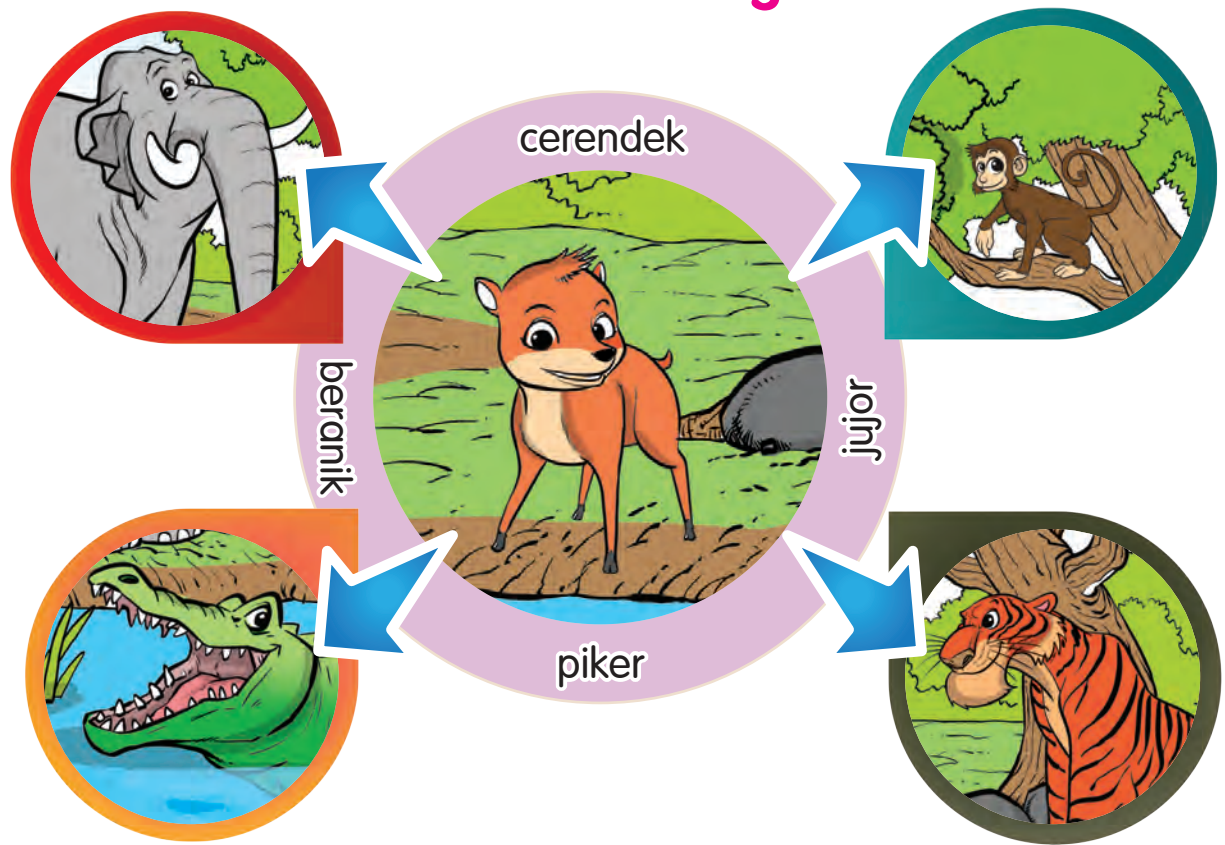
CERITE RAKYAT

Cerngai ru Belwal

Neng gambar tunggal ku kerop.

Cerite Becog

Ektiviti

1. Besual jawab ha gambar.
2. Belwal ha cerite menatag de bekenat ru gambar.
3. Ui simulasi watak ju engrok menatag de bipecerngai.
4. Beh ayat secare belwal ha watak de mong ku gambar gunakan nekate de biog.

Bacak nepetek.

Peteri Betar

Ku Kampung Jerangkak mong nukelamin de manang. Nanek jis ubai buruk sayet kerdor ku pangkal kening betar. Sayet ajeh ubai peres ru baiog imuh, Wak Aneh. Menaleh Wak Aneh had ibernor renis. Ilei kibegensir ru Bah Nyam. Bah Nyam pernah kiberakpok numom mai raknak kiog panei rasie Wak Aneh. Wak Aneh ajeh ialoh Peteri Betar de tok boleh hiui ricon leknug.

Nanek jis, Bah Nyam kibelayar. Ilei kibesat nu ikening menik agok ricon bile Wak Aneh kigensag siwang. Tok leu ju kenjeh nanek siwang biui. Wak Aneh pen kikus ru kigensag jioi engrok centeg. Wak Aneh kiterlas isog de cereg. Amek Bah Nyam pen kiricon isog mengsau de begei selak betar. Telas ajeh, Wak Aneh kibetukar jadik kening betar.

Amek Bah Nyam kipecing ha mengsat ikenon. Ilei kinyesal. Bile Bah Nyam kijug, kineng ikenah ya kijadik kening betar. Ilei kisumpah dij turonan ju kampug ajeh tok boleh naicak betar.

manang = tok bekenon
 pecing = ingat
 ricon leknug = bahan ketawa

Ektiviti

1. Ceryak ru bacak ayat majmok de mong kateh nepetek.
2. Senarei nekate de kikandug nar ru nik suku kate de mong kateh nepetek.

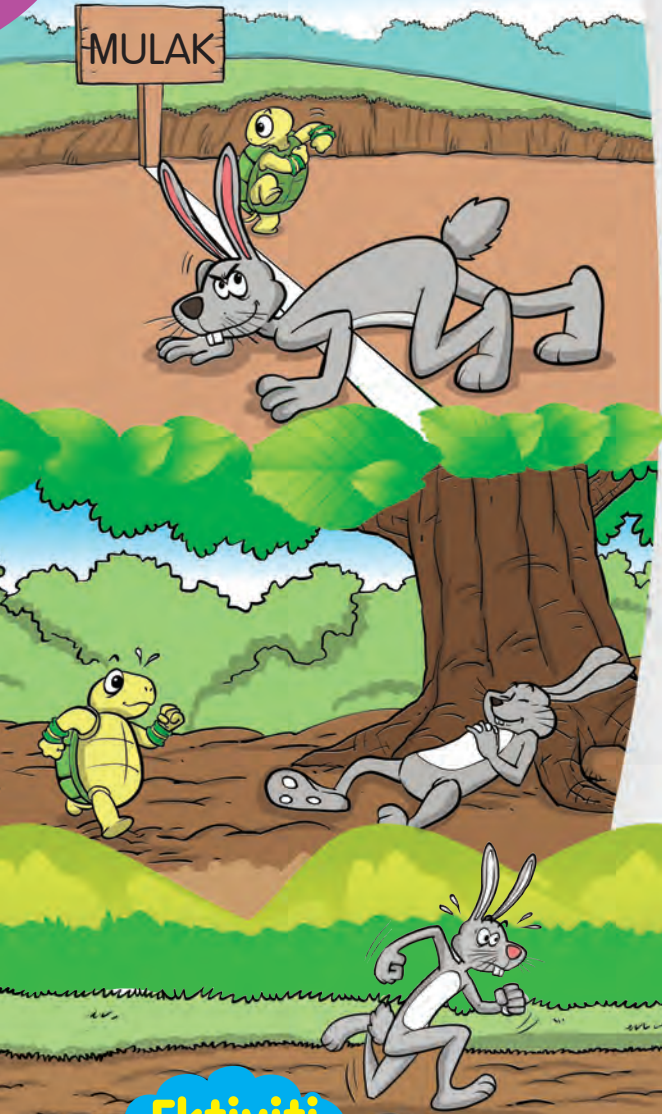

Bei Betules

Pelenkap sajak.

Arnab ru Kurak

- kibeusehe
- sumbong
- inelalei
- lemah
- senabar

Kurak o... kurak
 Had _____ isengik
 Tok kikirak nehinak mai
 _____ tok kenal alah

Arnab o... arnab
 _____ ru kihod had idengras
 Kikeratil mai de _____
 Ya _____ kikep senusah

Arnab o... arnab
 Kiselsel ru kinyesal
 Kurak o... kurak
 Bor isengik
 Bigemar ya mai

Ektiviti

Besual jawab ha gambar.

Bei Bedindag

Dindag laguk ru beh gaye.

Sang Kambig

Nuikor kambig ibek
Kicakcak nyok ku padag
Nar tandok mong ku ikui
Bejanggot ku icakak

Sang Kambig had igarang
Tapik kisengoh mamuh
Bile Sang Manik tibak
Ilei pen teros kijar

Irama laguk: *Sang Kambing*

Ektiviti

1. Nyanyik secare didek hibor.
2. Besual jawab ha seni kate laguk.
3. Tules nej seni kate laguk ku kateh bob tules.
4. Bacak seni kate laguk.

Engrok Kerjak

Bacak nepetek.

Ketawak Rajak

Ku nanek jis, Mergas kiburuk Becog kiparik ku kerop kening jehuk. Mergas kaha berkep Becog mende ya leu kidendam.

Becog had kisengoh. Ilei pen kipiker begehharok kaha telas ju Mergas. Becog kineng nu kemil jehuk ajeh mong deg og.

Becog kikep nanek cerendek. Ilei pen kiog panei nu Mergas, Rajak kior poj iketawak. Rajak kibesat barang bok pen tok buleh biusek. Mergas kigalaj. Ilei teros kitog ketawak rajak ajeh. Dikdij og naihol naisej Mergas. Mergas kjar ju kenjeh. Becog kikerakmik kitelas ju mergas.

Ektiviti

1. Bacak ru paham nepetek.
2. Senarei engrok kerjak de mong kateh nepetek.
3. Bincang nilei murni de mong ku kateh cerite.

Cerngai ru Belwal

Neng gambar tunggal.

Laksamana Hang Tuah

Laksamana Hang Tuah ialah numom pahlawan lagenda bebangsak gop mase Kesultanan Melaka manah entem. Ilei jeoi kibejasak nu sultan. Keris Taming Sari de kigunak ya Hang Tuah beasal ju Majapahit kihadiah ya Bentara Majapahit nu Hang Tuah. Laksamana Hang Tuah kijadik penateh masarakat gop lei yah adeh.

Ektiviti

1. Besual jawab ha gambar.
2. Belwal hal kekawat Laksamana Hang Tuah de engkek panei.

Bei Bebacak

Bacak daiilog.

Kellie's Castle

Hospital Batu Gajah

Asal Muh Batu Gajah

- Bah Meran: Bor huper Atok Man.
 Atok Man: Bor huper Bah Meran.
 Bah Meran: Jun paneika asal usol muh Batu Gajah? Bulehka jun cerite gek?
 Atok Man: Muh Batu Gajah adeh kibeasal ju nar ketol batuk begei mentok cig ku beg Sungai Kinta ku Kampung Pisang. Manah entem jeoi cig mende tempat ajeh serag. Nanek jis, nyek kimur nar ikor cig baiha nyemrang Sungai Kinta.
 Bah Meran: Oh, begei ajeh asal usol muh Batu Gajah! Pai adeh ngpanei.
 Atok Man: Hunen Batu Gajah na majuk. Mong Hospital Batu Gajah ru Ibu Pejabat Polis Daerah Batu Gajah. Lagikpen ilei rek ju Ipoh.
 Bah Meran: Abor haknuk, atok.
 Atok Man: Abor.

Ektiviti

1. Senarei nekate engrok muh khas ju daiilog.
2. Og engrok muh khas kilek jijoi cuntoh de biog.
3. Lakon nej daiilog.

Lapas ru tules.

Pantut Peteri Santubong

Litau iasal ju seberang,
Had ipenanei kitog ketawak;

Sernang sengik himan kecapi,
Birel sernuk lei huperdoh;

Ceruk sekek bilai ku ris,
Sekek kajag bicet ku laman;

Sayet kerdor kiyog berahpah,
Sayet kijinjap iamek kigerlau;

Langgar pantag nar peteri bisumpah,
Santubong jadik lod Sejinjang jadik pulau.

Peteri Santubong, Peteri Sejinjang,
Penjagak lod ku lengrik Sarawak.

Nar peteri had ibernor renis,
Kenon rajak celeh ju kayangan.

Peteri bakat Putera Serapi,
Langgar pantag peteri begadoh.

Ektiviti

1. Bacak ru pelenkap pantut.
2. Bincang ceti pantut.

Bei Becerite

Bei beh ayat.

Legenda Peteri Gunung Ledang

Sultan Mahmud Syah –
Peteri Gunung Ledang

kiperintah – Hang Tuah –
Gunung Ledang

Peteri Gunung Ledang –
tujuh sarat – susah

Sultan – sedeh – tok kitunei
sarat – behip Raja Ahmad

Ektiviti

1. Besual jawab ha gambar.
2. Becerite jijoi gambar.
3. Beh ayat gunakan nekate de biog.

Neimboh

Bacak ru senarei.

Lengrik Melaka

Sejarah Melaka bemulak bile Parameswara kenon rajak Palembang kjar ju Majapahit. Ilei kisingah ku Temasik tapik biperet ya Kerajaan Siam ku tahut 1396. Ilei ru isengoi pen najjar nu Bertam. Lei ku Bertam, Parameswara kineng icok bitendang ya becog biyeg. Ilei kihiran bile kineng becog de beranik ajeh. Ilei pen kibukak lengrik ku pajeh. Parameswara kitanyak muh kening jehuk de kicendot. Kening jehuk ajeh ialoh kening melaka. Ilei pen kiog muh tempat ajeh Melaka. Ajehloh asal usol lengrik Melaka.

Ektiviti

1. Bacak nepetek.
2. Bincang ha nepetek.
3. Senarei nekate de mong neimboh ku nepetek.

Info

biperet = dihalau
cendot/celendot = sandar

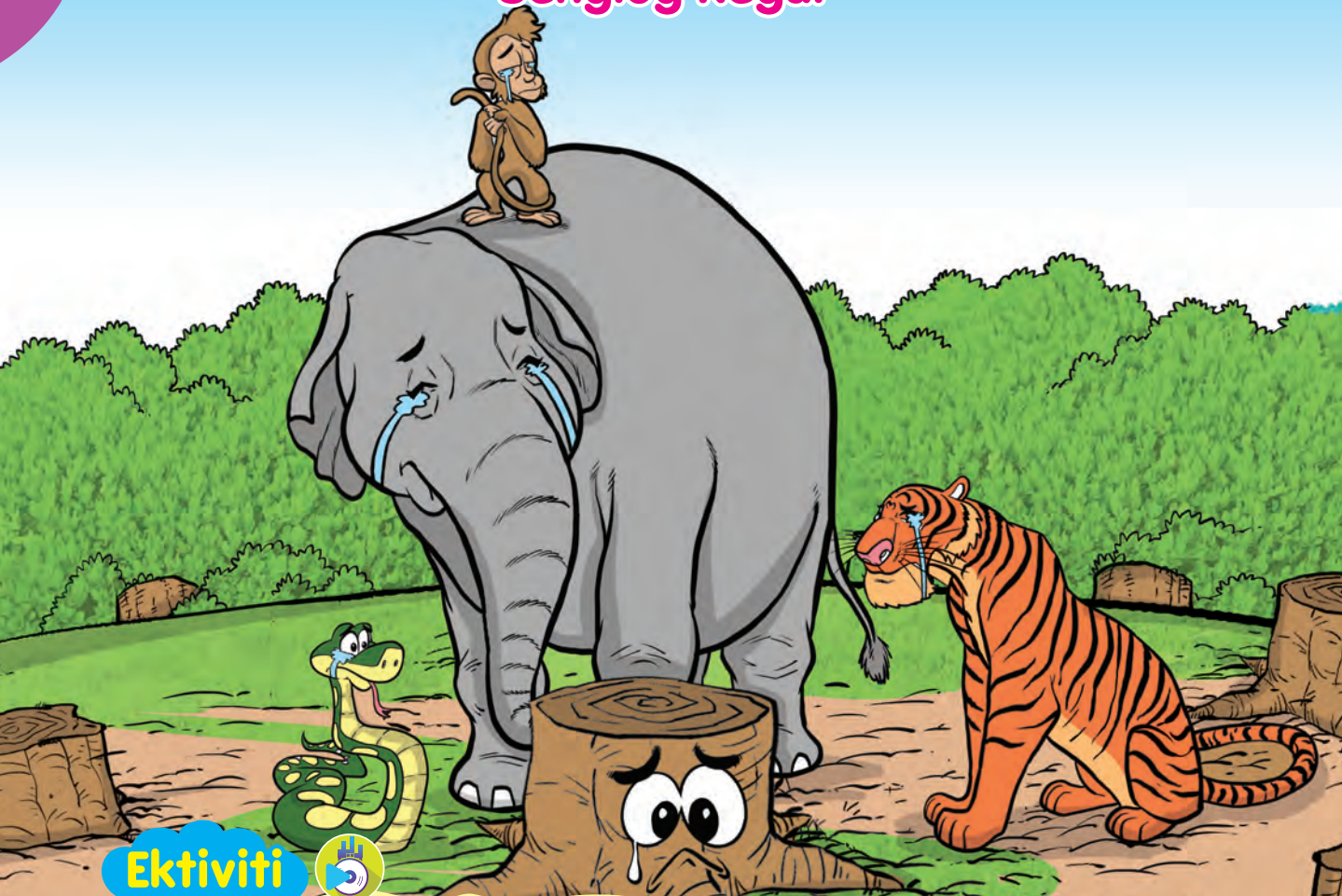
HOKLOH JERES

Cerngai ru Belwal

Neng gambar tunggal.

Senglog Regul

Ektiviti

1. Cerngai abik cerite ju audio.
2. Jawab senual ku kerop.
  - a. Mah imuh Regul?
  - b. Yama menatag dij naijap?
  - c. Ma ikesan ganknik jeres ku bumik?

Info

senglog = nasib
regul = tualang

Bacak ru paham.

Yayak Kuntum

Mong nuikor mergas ikenan bermuh Kuntum ru ikenon de capek bermuh Bacit. Ku nanek jis, Kuntum kikek caknak ha ikenon. Tengah ilei kibeintei, ilei kibakek jeoi sengoi naigik kening jehuk. Sengoi ajeh naikekjet mende naibakek tunggal mergas.

Lienai teros naibedel Kuntum ya senapang cig. Ilei bor isenglog dan kijar.

Ilei susah inus ru hol iteu mat mende ikenon kicu wag.

Info

dan = sempat

Ektiviti

1. Bacak ru paham nepetek.
2. Ceryak ru tules rangkei kate de mong kateh nepetek.
3. Tules ayat senang gunakan rangkei kate ajeh.

- Rujuk audio 26.
- Semanj mureb bacak entoi nepetek ru sembot de betol.
- Bimbeng mureb ceryak ru tules rangkei kate de mong ku nepetek.
- Semanj mureb tules ayat senang gunakan rangkei kate ajeh.

Bei Betules

Ije ru bacak.

Newares Jeres

Ektiviti

1. Neng gambar ru nekate de biog.
2. Belwal ha newares jeres jjiioi gambar.
3. Ui pete jehuk jjiioi gu menatag ru tenumboh.

Info tengayong = congpau

Bei bedindag

Bacak ru dindag.

Bei Hihok Bumik

Amen hihok batagari pogloh teg (2x)

Amen hihok batagari (2x)

Amen hihok batagari pogloh teg

Amen hihok jeres beiloh hentak jug (2x)

Amen hihok jeres adeh (2x)

Amen hihok jeres adeh hentak jug

Amen hihok menatag petek jaras (2x)

Amen hihok menatag (2x)

Amen hihok menatag petek jaras

Amen hihok bumik suragloh yihhaa, (2x)

Amen hihok bumik adeh (2x)

Amen hihok bumi suragloh yihhaa

Irama laguk: Kalau Anda Gembira

Ektiviti

1. Dindag ru ui gerak berog jijoi laguk.
2. Belwal ha penenteng hihok bumik.

4.1.1
1.3.1

- Rujok audio 27.
- Semanj mureb bacak ru paham seni kate laguk.
- Semanj mureb dindag ru ui gerak berog jijoi laguk.
- Semanj mureb belwal ha penenteng jenagak bumik.

Kernal ru tules.

Cuti-Cuti Sarawak

GUA NIAH

TAMAN NEGARA
GUNUNG MULU

TAMAN NEGARA
BAKO

GUNUNG SANTUBONG

Kateh kelas Tahun Dua Bor, Cikgu Juan kicerite ha tempat-tempat de bor nelancong ku Sarawak. Ilei kisureh tempat-tempat adeh had bermuh. Jeoi pelancong peninen ru antarabangsak naipileh Sarawak sebegei tempat nelancong. Eng ngkenjip had isernuk bile Cikgu Juan kiperneng gambar-gambar ajeh. Pigoj doh eng ngha cip nu Sarawak.

bermuh = terkenal/ternama

Info

Ektiviti

1. Bacak entoi nepetek ru kernal engrok muh khas.
2. Tules engrok muh khas kateh bob tules.

Cerngai ru Belwal

Neng ru belwal.

Ngpoj ha Matjis

Ektiviti

1. Neng abik gambar.
2. Besual jawab ha situasi de mong ku gambar.
3. Ui senarei ektiviti de boleh hibeh ku padeg tikak jis manik kateh bob tules. 🍄

- Semanj mureb cerite kenenjip lienai ha jis manik ru pengrag.
- Kateh gu, semanj mureb ui senarei ru peterang nu kekawat kilek ha ektiviti de boleh naibeh ku padeg tikak jis manik.

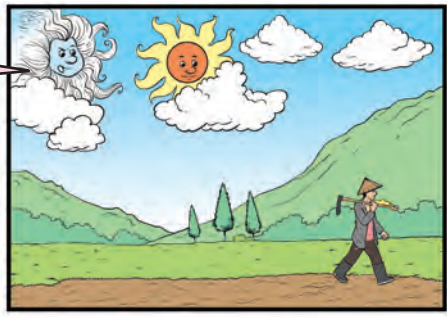
Bei Bebacak

Bacak ru paham.

Bok de Kuat?

Pinui ru matjis baibetareh bok de kuat.

Bok imai de buleh kiteg bulang sengoi ajeh, ileiloh de menang. Eng ngmulak canuk mende eng ngpanei an ngmenang.

Pinui de sumbong ajeh pen kitehol ru ikengwat nus tapik sengoi ajeh kicap ibulang had icenggeh. Lelame pinui pen kiselei.

Eng nej. Eng ngcagoh sengoi ajeh kiteg ibulang.

Matjis pen kiperhol ipengrag. Sengoi ajeh tok kitahan ha birel beket. Ilei kiteg ibulang mende kaha poi ha iberog. Ku ipenyudah, matjis kimenang. Pinui pen kisemanj maap nu matjis mende ilei kikerembug.

Info

kerembug = entoi bual/eksen
betareh = belawan

Ektiviti

1. Belwal ha nilei morel de buleh hibelajar ju cerite.
2. Ui nelakon jijoi situasi de biog gunakan engrok de bor secare didek hibor.

- Rujok audio 28.
- Semanj mureb bacak entoi cerite.
- Bimbeng mureb kek nilei morel kateh cerite de naibacak.
- Semanj mureb lakon jijoi situasi de biog gunakan engrok de bor secare didek hibor.

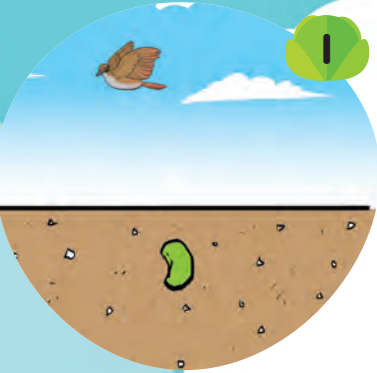

Bei Betules

Bacak ru tules.

Abor Haknuk Manik ru Matjjs

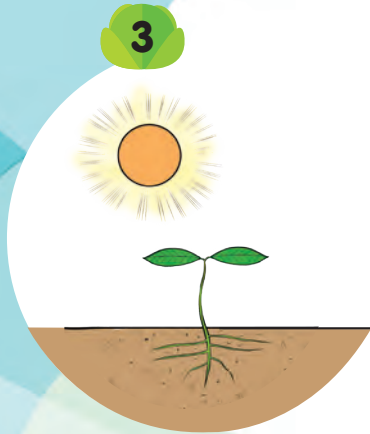

1

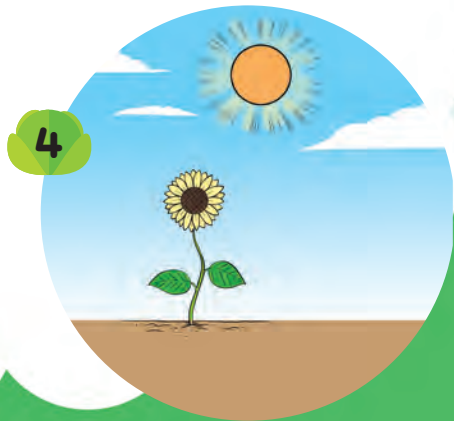
Adeh kesah **sinui** eng. Entem eng numeknat benih de **macot**. Ku imulak eng ngjer patik kiperjer ya cep. Manik kiceh eng. Reis eng kicuwai kikek ha teu. Selak eng kikek ha matjjs. Eng nghod cahayak matjjs mende ngha **beh** caknak. Pengrag ru manik had ipenteng kiperaknak ha eng. Seluneu sinui eng senalo kiperop ya manik ru matjjs. Abor haknuk manik ru matjjs. Jasak jerkek senalo eng kenang.

2

3

4

Ektiviti

1. Bacak nepetek.
2. Og ceti nekate de bikale ceher ru salit iayat kateh bob tules.

Bei Besajak

Lapas sajak.

Belok Nanek?

Pengrag oh pengrag
 Ku belok mei hek adeh?
 Eng senalo ngpoj ha hek
 Ya leu nggei padeg
 Selei eng selei
 Ku jjis rikoj

Manik oh manik
 Lempuk mei hek ha celeh?
 Asik gu pengrag, pengrag
 Beket, beket
 Eng pek boleh ngbekbed
 Ku jjis hoj
 Pengrag sek, manik pen sek
 Yama mei eng adeh?

Info

ijis = cuace
 rikoj = lehoj, lesap
 sek = payah

Ektiviti

Beh ayat secare belwal ha ijis de engkek gemar.

- Rujok audio 30.
- Semanj mureb bacak sajak ijioi intonasi de betol.
- Semanj mureb beh ayat secare belwal ha ijis de natgamar.
- Peterang serengngik besukor ru pek leksuk nu mureb.

Bacak ru paham.

Bebegei Ijis

Bei hibelajar ha ijis ku kerileng hik.

pengrag

tegum

manik

pinui

pes engkuk

tegum = kelap ijis

Info

Ektiviti

1. Bacak engrok muh am.
2. Besual jawab ha ektiviti de boleh hibeh sesuei ru ijis ku kerileng hik.

UNIT 13

KAWAT BOR

Cerngai ru Belwal

Ui nelakon situasi ku kerop.

Tulug Perlei

Wak Rubi, og panei nu tenek dek kibelik nutin susu ru nucengop koi.

Bah Rapi, amek kior hek belik nutin susu ru nucengop koi.

Bah Kepli, og panei nu kekawat dui adeh mong nelateh badminton.

.....

Wak Embi, sureh nu apak dek kibelik nuberkas betar.

.....

Ektiviti

1. Bacak ru perlei bengsat jijoi situasi.
2. Ui nelakon jijoi situasi ku kemil.

- Bimbeng mureb bacak ru perlei bengsat nu kekawat gunak engrok penangil de sesuei.
- Semanj mureb ui nelakon jijoi situasi.

Bacak ru paham.

Penanei Kawat Eng

1 Bah Kepli, ma hek beh?

2 Eng ngbeh layang-layang.

3 Harok hek beh?

4 Senang taleh. Kod bilah, kertas, sengrai ru gam. Neng eng ngbeh.

5 Bulehka hibeh samak-samak?

6 Buleh. Beiloh hibeh samak-samak.

Ektiviti

1. Bacak dailog.
2. Ui nelakon gunakan ayat lilei ru sembot de pintan.

2.3.2
1.4.1

- Bimbeng mureb bacak dailog ru intonasi de betol.
- Semanj mureb ui nelakon gunakan ayat lilei ru sembot de pintan.

Bei Betules

Pelenkap ru penumbor ayat jijoi neutame.

Bei Ui Layang-layang

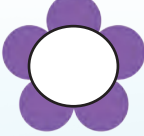
Certat kertas gunak ku rangke layang-layang ajeh.

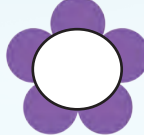
Guntig jijoi mentok rangke layang-layang.

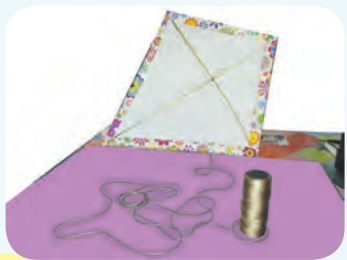
Kod de bor.

Beg lidi ha ui layang-layang.

Beg ku layang-layang de ya siap.

Ektiviti

1. Pelenkap maklumat jijoi gambar.
2. Susut ru penumbor care-care bahneh layang-layang.
3. Bacak nunoh nej ayat de ya lenkap.
4. Ui ektiviti adeh kateh bob tules.

Bei Bedindag

Nyanyik ru ui gerak berog.

Kenik ru Lembuk

Cerngailoh nanek cerite eng
Nuikor kenik ru lembuk
Kenik galej kjar ditah-direh
Lembuk sedeh tangen besengrai

Kenik kirej sengrai
Lembuk senang inus
Bile baitelas ubai kerakmik
Kenik bor isengik
Lembuk senang sengik
(ulag nej)

Irama laguk: *Ceritaku*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Nyanyik ru ui gerak berog.

Peribahase

Bacak pantut ru bincang.

Pantut Kerendei

Mai de rajit.

Kayuh meskar ku ibeg pantei,
Og menang kilaluk canuk;
Amen engkek sengoi de panei,
Ma iceti kenon behaknuk?

Kenon de had bihok.

Curos semegu gunakloh awat,
Ingoi lihui hikenjip ku moh;
Senmanj eng nu engkek kekawat,
Ma iceti sengoi bematmoh?

Renes de kemek.

Menman ku laman ga cip nyak,
Amen hiyog ga beriknus;
Gerteg engkek eng ngtanyak,
Ma iceti bor inus?

Hicip nu serag bile ka gu lei,
Hibet yoj terik ibekneg;
Tulug tuan tulugloh perlei,
Ma iceti mai hayok teg?

Mai de bor isengik.

Ektiviti

1. Perendeg pantut ru iceti de betol.
2. Tules nej pantut ru jenawap de betol.

- Bimbeng mureb lapas pantut.
- Bimbeng mureb bincang ceti peribahase.
- Semanj mureb tules peribahase ru iceti de betol.

Cerngai ru Belwal

Og respon de sesuei.

Nghok Amok

- Mira, kodloh bajuk adeh ngog nu hek.
- Eng tengah ngcig bajuk.
- Bajuk ma amok kicig?

Amok, ma
jun beh?

Abor haknuk
amok.

Bajuk
kurong.

Ektiviti

Bacak ru lakon nej dailog.

1.4.3
2.3.2
BA 51

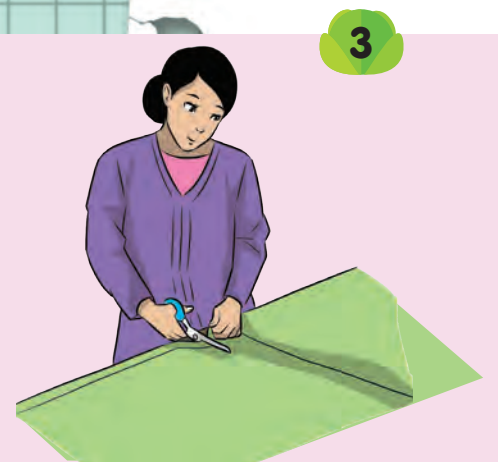
- Bimbeng mureb og respon de sesuei.
- Semanj mureb bacak ru lakon nej dailog.

Bei Bebacak

Bacak nepetek.

Amok de Becenempet

Amok kicip nu kedei ceknig.
Amok kibelik sengrai ceknig
ru jarup. Amok kiguntig abat.
Amok kicig bajuk kurong ru
serwal. Amok kisangkot bajuk
de ya siap ku isenangkot bajuk.
Ceknig amok had isemyak.
Amok kikenjip senang isengik.

Ektiviti

1. Bacak rangkei kate de bekale ru sembot de betol.
2. Belwal ha gambar gunak nekate lilei.

Sebot ru tules.

Nekate Belawan

Cuntoh:

entoi

macot

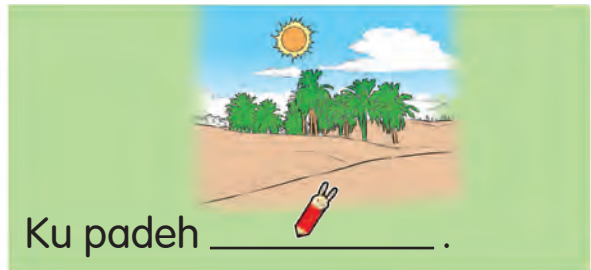
Ngoi ked adah _____.

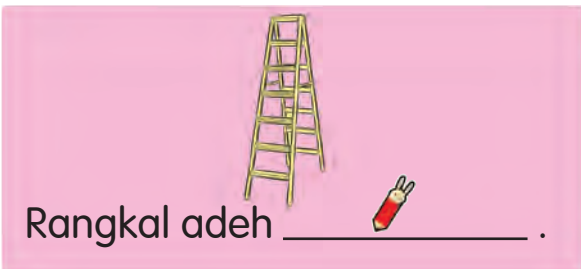
Ngoi bungak adah _____.

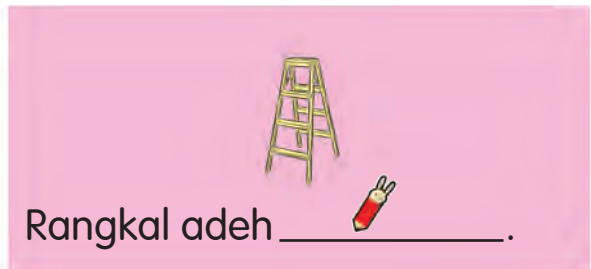
Ku padeh _____.

Ku padeh _____.

Rangkal adah _____.

Rangkal adah _____.

Ektiviti

1. Sebot nekate belawan jijoi gambar.
2. Tules nekate belawan de betol kateh bob tules.

Bei Bedindag

Nyanyik ru ui gerak berog.

Amek Apak Eng

Eng mong beamek
Amek eng rajit
Eng mong beapak
Apak behaknuk

Eng nghok amek
Eng nghok apak
Eng nghok amek ru apak
(ulag nunoh nej)

Irama laguk: *You Are My Sunshine*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Nyanyik ru ui gerak berog.

Bacak ru paham.

Jiran Perihatén

1 (Ma/Bok) _____
de tejadik?

3 (Belok/Bok) _____
imai de telipon nu polis?

5 (Begeiharok/Ma) _____
mai seksej ajeah bicap?

7 Nu (reklok/belok) _____
mai seksej ajeah bien?

2 Deg jiran Wak Sidah
bimuj ya mai seksej.

4 Apak Wak Sidah
kitelipon nu polis.

6 Mai seksej ajeah bicap ya
polis ru kerjaksamak mai
kampug.

8 Mai seksej ajeah
bien nu balei polis.

Ektiviti

1. Bacak dailog ru tules engrok tanyak de betol.
2. Lakon nej situasi ku kemil.

Pekukoh

Juk hibeh.

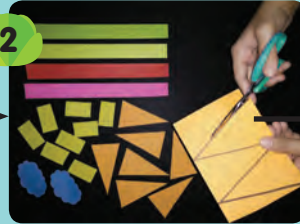
Matjis Eng

1

Arap de bihod ha beh Matjis Eng ialah pingat kertas, kertas kale oreng, pehog, belaar ru bebegei kale, gam, guntig ru pen maker.

2

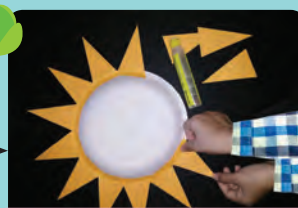
Guntig kertas kale oreng mentok segik nik, pehog mentok segik empat pematik, belaar mentok sagup ru kale kilek mentok segik empat samak cereg.

3

Certat segik empat pehog ku icerenglah depan pingat kertas.

4

Certat segik nik de bekale oreng ku icerenglah kenog.

5

Certat mentok sagup belaar ku icerenglah kerop.

6

Lukes imat ru empag matjis.

7

Tules ru lukes rangkei kate ku kertas kale mentok samak cereg.

8

Certat rangkei kate de ya siap ku matjis.

TEMA 3

DUNIAK LEMU PENANEI

Cerngai ru Belwal

Neng ru bacak maklumat.

VIRUS ZIKA

Virus de bisibar ya kemit Aedes selaen ju denggi ru chikungunya.

PEKARE DE HIBEH AMEN MONG GEJALE ZIKA

- Berkep nerawat ha nyaknik ru kengreg
- Ngut jeoi teu
- Berkep bekned ru parik de cukop
- Log bajuk teg cereg
- Amen tandak nyaknik gu terok, hodloh hiberkep nerawat lanjot teutame sekalik ha mai makok

CEHER MAT

KEREG

TENGOR KUI RU NYAKNIK ENCOF

SELEI

RUAM

BEGEIHAROK HA PEILAK JU BIJANGKET

- Tup teu de deg ku taya, alas pasuk bungak, butol ru bekas kilek
- Tutop bekas tenadok teu. Gunak penglai kelendei
- Gunak plastek ked ru tutop rapat tong ked
- Pakei bajuk ru serwal cereg
- Sembor penglai kemit
- Pasag jareng ku tingkap ru pintuk
- Bed kateh kelambuk

Ektiviti

1. Bacak maklumat ku risalah.
2. Besual jawab ru bincang ha maklumat ku risalah.

kelendei = jentik-jentik

Bacak berite.

Ngeknej Serag ku Gerik

GERIK: 60 kes ngeknej serag bilapor belakuk ku Hulu Perak ku Mac canuk. Cuace beket ru heknoj adeh kayat ju fenomena El Nino. Ketue Balai Bomba ru Penyelamat Gerik, kiurok jeoi ngeknej adeh kibecuntol ju sikap tok betanggungjawab mai jengoi. Os gej kiberbor amen mai jengoi cuei ru tok peke ru keadaan cuace beket adeh. Teknot tebukak bahaye nu nyawak ru hertak. Pai adeh, was cenan enam hektar Jalan Kekabu, Kampung Paku kingej. Ngeknej adeh becuntol ju puntig rukok. Ngeknej ju 8.35 huper ajeh dij biperlet ku pukul 5.20 dui. Tige puloh urag anggote bombe de telibat pereklet ngeknej ju kiberbor nu Bukit Serunai. - BERMUH

kiberbor = merebak

Info

Ektiviti

1. Bincang isik-isik penteng ru beh pete bebegei aler. 🍄
2. Senarei nekate de mong nar atau nik suku kate kateh berite.

Bei Betules

Lapas sajak.

Alam Hik

Manah entem
 Serag jeoi belae
 Kening jehuk sui er
 Pajeh dij sinui serag sui bor
 Tiktok kelahik
 Tapik hunen
 Dij bimusnah
 Pembangunan gu majuk
 Sengoi hunen had ikenjam
 Sedarloh
 Alam hik gu tecemar

Info

sui er = hidup subur

Ektiviti

1. Senarei nekate de mong nar atau nik suku kate.
2. Bincang ceti sajak.

- Rujok audio 34.
- Bimbeng mureb bacak sajak
- Semanj mureb senarei nekate de mong nar atau nik suku kate.
- Bimbeng mureb bincang ceti sajak.

Nyanyik ru ui gerak berog.

Alam de Berseh

Had ibernor panorama inenneng ya mat
Kening jehuk belaer cenipte jenang
Beiloh hik samak hijagak
Ibernor alam de kiog ya jenang

Agokloh hipej sampah rate-ratah
Tulug jagak berengseh negare lihik
Rakyat de sihat kien berkat
Tujuk wawasan de hod hiberkep
(ulag nej)

Irama laguk: *Kebersihan Alam*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Bincang ha seni kate laguk.
3. Tules nunoh nej seni kate laguk ku kateh bob tules.
4. Nyanyik secare didek hibor.

Neimboh

Bacak nepetek.

Kerjaksamak ku Balei Rayak

Minggu canuk ku kampug eng mong biui gutong-ruyong. Gutong-ruyong adeh ha peberseh ru pecerie balei rayak. Ektiviti gutong-ruyong ajeh bimulak ku pukol 8.30 huper. Dikdij mai kampug bicerlah nu memerip gu. Lienai bekerjaksamak naibeh ektiviti de biog.

Antare ektiviti de biui ku jis ajeh ialoh tennam kening bungak, ceknat pasuk bungak, ceknat dinig, misen nyok, cucik ru kemas balei rayak. Ektiviti gutong-ruyong ajeh biui empat jam. Balei rayak kampug jik kijadik lebeh cerie. Batin kikenjip honj inus ru kerjaksamak de biog ya mai kampug.

Ektiviti

1. Bincang ha isik nepetek.
2. Senarei nekate de mong neimboh kateh nepetek.

Cerngai ru Belwal

Bacak ru besual jawab.

Menara Condong Teluk Intan

Menara Condong
Teluk Intan

TELUK INTAN, 1 Oktober- Kelab Bahasa Semai Sekolah Kebangsaan Jelog Betar naiui nelawat sambel belajar nu Menara Condong. Sejengoi 30 urag mureb ru empat urag guru de telibat kateh nelawat ajeh. Engrok Cikgu Bah Man, nelawat adeh ha perneng nu mureb-mureb ha bangunan atau mercu tandak de kijadik newares ku negare hik. Mureb-mureb biog huj 100 mat rangkal ku Menara Condong bementok enggei pagoda. Ku kemil menare ajeh enai begambar besamak-samak sambel naitinyau nenneng dikdij bandar Teluk Intan.

Ektiviti

1. Besual jawab ha berite.
2. Bincang ha maklumat penteng kateh berite.
3. Bacak ayat majmok de mong ku berite.

- Rujok audio 37.
- Bimbeng mureb bacak berite de biog.
- Bimbeng mureb bincang ha maklumat penteng kateh berite.
- Bimbeng mureb kernal ayat majmok.

Bei Bebacak

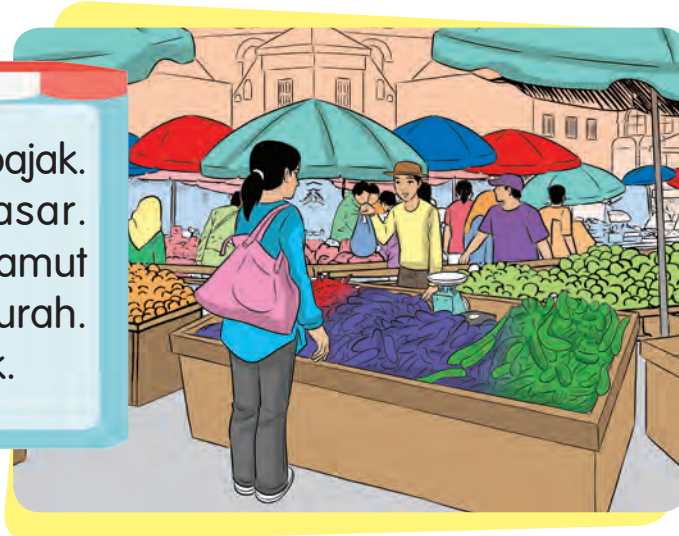
Bacak berite.

Bek Masdi de Rajit

Bek Masdi kigemar bekebon. Ilei pekebon de rajit. Ilei kitap bebegei banse senubai ku ikenog deg. Antare senubai kitap ya Bek Masdi ialoh kubis, sawi, ladak, kacag cereg ru terog. Bek Masdi kijagak ru kiche isenubai jap-jap jis. Kenah Bek Masdi senalo kitulug ilei.

Itennam naisui er mende cukop bibajak. Bek Masdi kijual isenubai ku pasar. Isenubai de kijual ajeh kep senamut ju mai jengoi mende iregak pen murah. Berengkep Bek Masdi pen betukok.

Ektiviti

1. Bincang isik-isik penteng de mong ku nepetek.
2. Senarei nekate de mong suku kate tebukak ru tetutop kateh nepetek.

Bacak cerite.

Cep Tekukor

Cep Tekukor atau *Streptopelia chinensis* ialah nubanse cep merpati. Tekukor bigemar ha iengrok. Tekukor ialah cep de jinak ru bor. Tekukor kigei ku was sayam ru was de lapang. Tekukor mong begricug ku itangkog. Berog tekukor ikale sesebur. Tekukor kibeh isengrol ku kemil jehuk ru ku kemil tik. Tekukor kibepengleg had nar kebek taleh. Tekukor biase kisui kihalei atau bepasag.

sesebur = kelabu

Ektiviti

1. Bincang ru beh pete cembah ha ciri-ciri cep tekukor.
2. Senarei nekate neimboh ju cerite.

3.3.1
5.2.1
BA 60

- Rujok audio 39.
- Bimbeng mureb bacak cerite.
- Bimbeng mureb bacak ru beh pete cembah ha nilei-nilei murni ju cerite.
- Bimbeng mureb senarei nekate de mong neimboh kateh cerite.

Bei Bedindag

Nyanyik ru ui gerak berog.

Selai Bak Eng

Selai bak eng kinep ikale emas
 Rasak ku nus eng sernuk-had ipengwas
 Ho ho ho hoi
 Ho ho ho hoi
 Etloh-et cep ju kenjeh agok debag
 Ho-ho-ho-hoi
 Ho-ho-ho-hoi
 Eng harap hek tok kenak bicap

Irama laguk: *Padiku*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Tules nunoh nej seni kate laguk ku kateh bob tules.
3. Nyanyik secare didek hibor.

Lapas sajak.

Bumik Hik Hunen

Sengoi ku Bumik
Nengloh Bumik hik hunen
Serag de belaer gu layuk
Kahnuh balak Timur nu Barat
Taman Negara gu biancam
Khatulistiwa kijadi beket
Mergas ru cig gu pupos
Batagari gel bicemar kutor
Sengoi-sengoi gu bahun
Bahun ha menajuk perusak Bumik

Ektiviti

1. Bincang ha isik sajak.
2. Senarei engrok muh khas de mong ku kateh sajak.

- Bimbeng mureb lapas sajak.
- Bimbeng mureb bincang ceti sajak.
- Semanj mureb senarei engrok muh khas de mong kateh sajak.

MAKLUMAT KU MOL JARAS

Cerngai ru Belwal

Neng ru belwal.

Ku Belok ha Kek Nej

BEI BERKEP HUNEN,
AGOK TERLAS PELUANG

TABLET TITAN

BELIK JU REGAK

RM300

30%
KAHNUH REGAK
NU MAI DE
BAKLIK SECARE
KEMIL CENCOG.

PERCUMA IHOK DE BEKALE
BELAK, BELAAR, CEHER RU REHOI

Ektiviti

1. Neng abik ha iklan.
2. Belwal ha iklan ajeh.

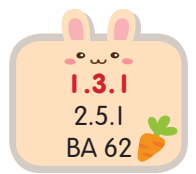

Info

kemil cencog = kemil talian
kahnuh regak = diskaun
rehoi = pehog

- Semanj mureb belwal ha iklan.
- Peterang ku mureb konsep kahnuh regak.
- Teryul kenirak kahnuh regak tablet.

Bacak ru paham.

Genunak Tablet

Bor huper sesayet. Duniak hunen ya gu majuk. Jengoi mai naigunak telipon pintar, tablet ru komputer top ku kerileng hik. Alat adeh kigunak internet ha kod maklumat kemil cencog. Begeiharok nu engkek sesayet? Engkek pen tok telas ju menajuk adeh. Jeoi bahan biberkus ha sayet naibelajar ku kemil cencog begei Frog VLE. Bahan kemil cencog boleh kisernang ru kipesernuk ha sayet belajar.

Aplikasi kateh tablet had isernuk amen higunak secare betol. Ilei kitulug hipaham nunanek pekare. Icuntuh, hik boleh hineng vidio bahneh kerjak teg, bacak cerite ru gerteg laguk. Kenjeh nej, mennan kemil cencog kipetulug cerendas kelop ru peniker de kretip.

Peksendok eng perdij bengwal adeh, bengsat eng nu ngkek agok becungeng ku tablet mende kelakuk ajuh pek bor. Hik hodloh hicerlah mase ha menman ru kekawat, bemeskar atau belwal ru peringak. Abor haknuk.

cungeng = leka

Ektiviti

1. Ceryak genunak tablet ku nepetek.
2. Tules ayat de kikandug tandak bacak (,) de mong ku nepetek.

Bei Betules

Bacak ru tules.

Nyak tapik Rek

SEND

SAVE AS A DRAFT

CANCEL

SEARCH

Nu: bahrapi@gmail.com

Ju: bahmeran@gmail.com

Pekare: Komputer Top Pai

Bah Rapi,

Ma igah? Eng pai ngkep komputer top tenempah hek canuk. Eng ru Wak Embi had jar kerakmik. Wak Embi kiajar eng ngeng e-mel nu hek. Ilei jugak kiajar eng neng vidio ku *Youtube*. Jeoi jar kek nelateh Bahasa Inggeris ru Matematik gunakan *Google* ru *Yahoo*. Ilei jugak kisureh hik boleh hibelwal gunakan *Skype*. Imulak had itengrek ngkenjip gunakan komputer top tapik sernuk ngha belajar. Wak Embi ya kijanyik kaha ajar eng gunakan *Facebook*. Amen ya mong akaun *Facebook* doh eng ngpasal nu hek. Sekian ha kali adeh. Poj e-mel eng keknit doh.

Ektiviti

1. Bacak e-mel.
2. Ceryak isik penteng genunak komputer top ju e-mel.
3. Ui pete benulat ha genunak komputer top. 🍌

Bei Bepantut

Lapas pantut.

Teknologi Hunen

Teknologi ya gu canggeh,
Peniker hik hod senalo berseh.

Mase ajuh emas engrok mai engrak,
Amen hilepak sinui hik rugak.

Lemu penanei ku mol jaras,
Dikdij maklumat hikep deras.

Tit, tit, tit hitekan butang,
Sinui hik hadloh isennang.

rugak = penyesalan

Info

Ektiviti

Besual jawab ha iceti pantut nar kerat ku kemil.

4.2.2
1.4.3

- Semanj mureb lapas pantut jiji intonasi de betol.
- Semanj mureb besual jawab ha iceti pantut nar kerat.
- Peterang kesan bor ru nej teknologi kateh sinui nunyenis.

Pola Ayat FN+FK

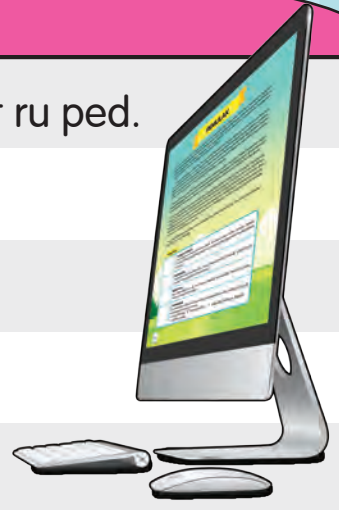

Neng ru bacak jadual.

Jadual Belajar Komputer Nutahut

Muh kelas: Tahun 2 Bor

Gecek	Ektiviti
Januari	Tetikus higunak ha klik, ser, salit ru ped.
Februari	<i>MS Word</i> hitaep nekate.
Mac	<i>MS PowerPoint</i> hibeh slaed.
April	<i>Google</i> hikek maklumat.
Mei	E-mel hingeng gah.
Jun	Tenugas tenaep <i>MS Word</i> hiseryap ku sekolah.
Julai	<i>Youtube</i> hineng vidio.
Ogos	<i>Frog VLE</i> hibelajar ru kekawat.
September	Tenugas slaed <i>MS PowerPoint</i> hiseryap ku sekolah.

ped = certat/perekat

Info

Ektiviti

1. Salit pola ayat FN+FK
2. Gares FN ya belaar ru FK ya ceher ju pola ayat de bisalit.

Cerngai ru Belwal

Neng ru belwal.

Ektiviti

1. Neng abik pete cembuh beganda.
2. Jawab sensual de biog.

- Semanj mureb belwal jijoi pengham lienai ha pete cembuh de naibacak.
- Peterang nu mureb ha neubah jaman.

Bei Bebacak

Bacak ru paham.

Sengoi de Cercor

Nizam Razak ialah Pengarah Syarikat Animonsta Studios Sdn. Bhd. Ilei kiyos ku 14 Ogos 1983. Ilei kibelajar ku Universiti Multimedia, Cyberjaya. Ilei kicipte, kitules skrip ru kijadik pengarah siri katon “BoBoiBoy”. Selaen “BoBoiBoy”, ilei pernah kiarah siri katon “Upin&Ipin”.

**Mohd Nizam
bin Abdul Razak**

Nizam Razak ialah cuntoh sengoi de cercor. Ilei kibejaye kateh bidang animasi ku Malaysia. Ilei kibeazam kaha perneug ikaton ku seluroh duniak. Hik sengoi boleh hijoi cerendek ru hipejadik Nizam Razak sebegei cuntoh de bor.

Ektiviti

Jawab “Betol” atau “Sek”.

1. Nizam Razak ialah Pengarah Syarikat Animonsta Studios Sdn. Bhd.
2. Nizam Razak kiyos ku tahun 1993.
3. Watak katon “BoBoiBoy” kicipte ya Nizam Razak.
4. Selaen kijadik pengarah siri katon, Nizam Razak jugak kijadik pelakon.
5. “BoBoiBoy” siri katon de bermuh ku Malaysia.
6. Nizam Razak sengoi de cercor ru boleh hipejadik cuntoh de bor.

Bacak ru tules.

Kempen Kenrip Letrek

CARE DE CERDEK KENRIP LETREK

- 1** TEG DIJ PLAG AMEN YA HIGUNAK
- 2** SUJ ABAT AMEN YA JEOL.
- 3** CUCIK EKON DEK BILEK DERAS KISENGEJ.
- 4** GUNAK BANSE LAMPU DE BULEH KIKERIP LETREK.
- 5** TUTOP PINTU RU TINGKAP AMEN HIPASAG EKON.

Ektiviti

Kek nekate belawan ha nekate de bikale ceher ru salit ayat ajuh.

- Semanj mureb bacak maklumat ku poster.
- Semanj mureb kek nekate belawan ha nekate de bikale ceher ru salit ayat ajuh.
- Peterang ipenenteng kenrip letrek kateh sinui nunyenis.

Bei Bedindag

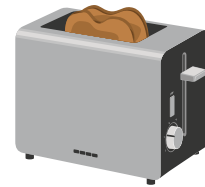

Bacak ru dindag.

Teknologi Muden

Can ma li can hohoi
Can ma li can
Can ma li can
Ketipong payong

Teknologi hunen
Teknologi senang
Ingat nanek mengsat
Agok hisip besenam

Teknologi hunen
Teknologi muden
Amen hipelingah
Hik lekat ku peninen

Teknologi hunen
Teknologi cercor
Dikdij neuros hik
Pek payah et nu kedei

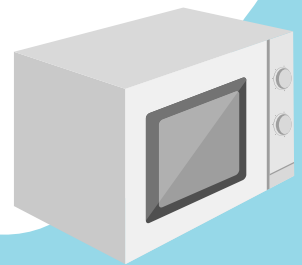

Teknologi hunen
Teknologi canggeh
Tapik peniker hik
Hodloh senalo berseh

Can ma li can hohoi
Can ma li can
Can ma li can
Ketipong payong

Can ma li can hohoi
Can ma li can
Can ma li can
Ketipong payong

Irama laguk: *Can Ma Li Can*

Ektiviti

1. Nyanyik laguk secare didek hibor.
2. Besual jawab ha ceti seni kate laguk ju sinui muden.

Engrok Tanyak

Bacak dailog ru intonasi de betol.

Tanyak Eng

1 Ma hek bicereg?

2 Eng petik ais.

3 Begeiharok mai bigunak ha hek?

4 Mai bigunak eng bile ha dek caknak.

5 Ku belok hek bidek?

6 Eng bidek ku degwal.

7 Merip regak hek?

8 Regak eng RMI800. Peringak eng mong de murah, mong de mahal jijoi jename.

Ektiviti

Senarei engrok tanyak de mong ku kemil ru beh ayat tanyak.

5.1.4
2.1.4
BA 68

- Semanj mureb bacak dailog ru intonasi de betol.
- Semanj mureb beh ayat sensual gunakan engrok tanyak de biog ha genunak arap kilek kateh deg.

UNIT 19

HAKNUK TOK DIKDIJ

Cerngai ru Belwal

Belwal ha gambar.

Hihergak Enai

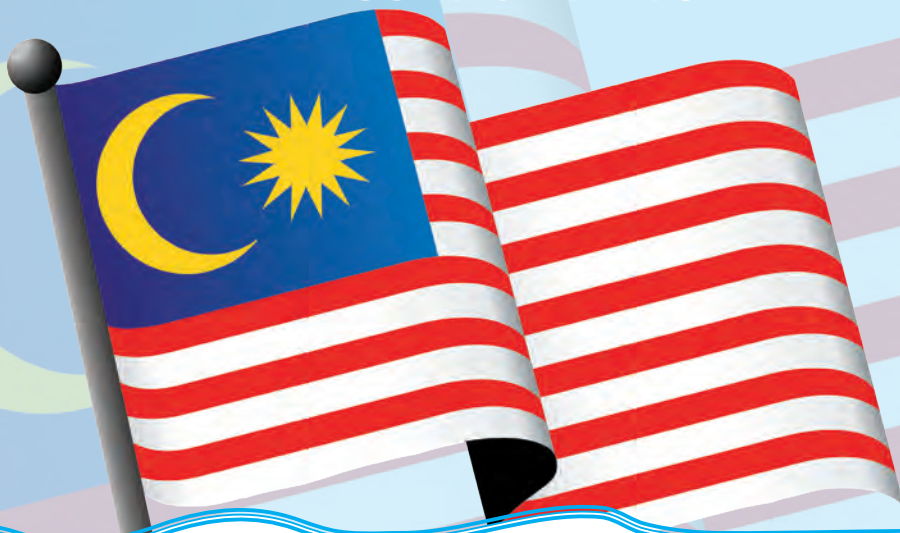
Ektiviti

1. Belwal ha gambar secare spontan. 🍄
2. Ui ayat senang ha gambar gunak nekate lilei.

Bacak ru senarei.

Senalo ku Nus

Jalur **gemilang** mong 14 jarol ceher ru biyeg. Jarol-jarol adeh kiternyul 13 **lengrok** ru nanek Wilayah **persekutuan**. Kale **cehur** kilambang ha beranik. Kale biyeg kilambang senucik. Kale belaar kilambang penepadu. Kale rehoi kilambang kale dirajak. **kenon** gecek ru perloi kiperneng ha ugame Islam sebegei ugame resmi. Bucu 14 ku perloi kiperneng ha penepadu **lengrik-Lengrik** ku Malaysia.

Info

penepadu = perpaduan

Ektiviti

1. Bacak nepetek.
2. Senarei senalah de mong kateh nepetek.
3. Terbor neije de bikale ceher kateh bob tules.

- Semanj mureb bacak nepetek.
- Bimbeng mureb senarei senalah de mong kateh nepetek.

Bei Betules

Bacak ru tules maklumat.

Senamut Jis Sesayet

Ku 29 November de canuk, Kampung Jelog Betar kiui senamut Jis Sesayet. Jeoi acare de biui ku jis senamut ajeh. Nedaptar peserte ku pukul 8.30 huper ru acare bimulak ku pukul 9.00 huper.

Tenandig bekale bibukak nu sesayet de beumor empat lei enam tahut. Tenandig belukes bibukak nu sesayet beumor tujuh lei semilan tahut. Nelawan bula sipak bibukak nu sesayet keral de beumor sepuluh lei due belas tahut.

Tenandig batuk cangkok bibukak nu sesayet kerdor de beumor sepuluh lei due belas tahut. Sukaneka ha sesayet de beumor enam lei semilan tahut kimulak pukul 11.00 huper.

Acare	Umor	Mase
tenandig bekale		
tenandig belukes		
nelawan bula sipak		
tenandig batuk cangkok		
sukaneka		

Info

batuk cangkok = batu seremban

Ektiviti

1. Bacak nepetek.
2. Pelenkap jadual jioi nepetek kateh bob tules.

Bei Bedindag

Nyanyik ru ui gerak berog.

Petergak Benares

Jik mureb sekolah rendah
Gemar bedindag gemar bebacak
Ya kus huper derasloh mamuh
Dirik hik berseh bigemar ya mai

Jik mureb sekolah rendah
Gemar bedindag gemar bebacak
Beiloh semuak yohloh berog hik
Bedindag samak hikenjip sukak
(ulag nej)

Irama laguk: Kami Murid Darjah Dua

Ektiviti

1. Bacak ru bincang seni kate laguk.
2. Nyanyik laguk ru ui gerak berog.

4.1.1
2.6.1

- Rujuk audio 44.
- Bimbeng mureb bacak ru bincang seni kate laguk.

Engrok Muh Am

Bacak ru gares.

Geniwej Sabah

Wak Limah mureb tahut due. Ilei kigei ku Taman Cempaka. Ilei mong imenang ru itenek keral. Apak Wak Limah pensarah ku Institut Pendidikan Guru. Ku cuti sekolah de canuk, Wak Limah ru iperingak naimelawat nu Sabah.

Ku Sabah, naimelawat nu memerip tempat de bor begei Kundasang, Pasar Tamu ru Pusat Pemuliharaan Orang Utan Sepilok. Lienai jugak naiburuk bebegei suku kaom begei Murut, Kadazan Dusun, Bajau ru kekilek nej. Dikdij kaom adeh naigei ru aman.

Selaen ajeh, Wak Limah kineng bebegei banse senubai ru pelek de jarang kiburuk ku semenanjung begei pelek terap ru bambangan.

Peksendok najjug nu semenanjung, Wak Limah

kibelik memerip tandak teg begei mutiare, manik, bajuk ru bebegei kerjak teg. Tandak teg ajeh ha iatak ru ijak sebegei kennang.

Info

geniwej = genawej/nelambei
tandak teg = hadiah

Ektiviti

1. Bacak nepetek.
2. Gares engrok muh am de mong ku nepetek.

Cerngai ru Belwal

Kek bende bibercep ku gambar.

Ceryak Eng

senarei arap de bibercep

1. ragak	4. pingsel
2. pembares jehuk	5. ceruk
3. tabong awat	6. perenglet

Ektiviti

1. Belwal ha maklumat ku gambar.
2. Og sebab penenteng arap belajar nu engkek.

1.4.3

2.5.1

BA 73

- Bimbeng mureb belwal ha maklumat ku gambar.
- Semanj mureb kiog sebab penenteng arap belajar.

Bei Bebacak

Bacak ru jawab sensual ku kerop.

Betes

Hubi Bah Meran ialoh cet betes. Muh sainstifik betes ialoh *Pleurotus ostreatus*. Ilei kicet betes ku ikenog deg. Bah Meran kipanei cet betes mende baiajar ya iapak ru iamek. Ilei kicet betes gunakan bet pelastek. Telas nar minggu Bah Meran boleh kiham ibetes. Betes de kiham ya Bah Meran boleh kimasak sop ru kigureng. Selaen ajeh, Bah Meran kijual ibetes nu pembekal. Hasel jengwal ajeh boleh kitukok berengkep enai nu peringak. Betes ajeh boleh bibeh tepug ru serundeng.

Ektiviti

1. Bacak nepetek.
2. Jawab sensual penengham ku kerop.
  - a. Ku belok Bah Meran kicet betes?
  - b. Begeiharok Bah Meran kipanei cet betes?
  - c. Lempuk Bah Meran boleh kiham ibetes?
  - d. Nyate hasel de biui ju betes.

Bacak ru senarei maklumat.

Awat ru Igenunak

Ku negare hik mong jeoi kening awat kires ru er. Kening awat adeh jeoi igenunak ku kateh sinui hik.

Awat boleh bibeh nehias begei ragak, tabong, ceruk, kipas, pangkin, mije ru kekilek nej. Barang nehias adeh boleh bijual ku kedei.

Selaen ajeh, awat boleh bigunak ha bercet pengol pulut, laok ru canak. Awat boleh kiganti genunak kualik ru lek.

Awat jugak boleh bibeh alat musik. Icuntoh seruleng, pengsol, angklung ru awat centeg. Awat centeg senalo bigunak ya sengoi hik ha kebut ru neasik.

Bubu ru belau jugak bibeh ju awat. Alat-alat adeh bigunak ya sengoi hik ha kaknek menghar ru laok. Kening awat mimang jeoi igenunak. Ju kenjeh, hik hodloh hihergak kening awat adeh.

Ektiviti

1. Belwal ha maklumat.
2. Senarei genunak awat kateh sinui hik.
3. Kek maklumat genunak awat ju sumber kilek.

Bei Bedindag

Nyanyik ru ui gerak berog.

Ceknet Bah Kayok

Bah Kayok kicet senubai
 Kicet senubai ku ikenog deg
 Bah Kayok kigembor tik
 Kigembor tik kisemei benih
 Benih ya kicuwai
 Ju icengwai mong becerdol pai } (2x)
 Bah Kayok kicet senubai
 Kicet senubai ku ikenog deg
 Bah Kayok kigembor tik
 Kigembor tik kisemei benih
 Cuploh ibajak
 Agok hisip ceh teu de cukop } (2x)
 Senubai pen kier (4 x)

Irama laguk: *Bercucuk Tanam*

Ektiviti

1. Bacak seni kate laguk.
2. Nyanyik ru ui gerak berog.

Peribahasa

Hai, kekawat.
Bei kek ceti peribahasa.

Tema 3

Dunia Lemu Penanej

Kek ceti peribahasa.

peribahasa

hibesat teu gel

iceti

nehubug beradek
tok an gecat

teu hitet
tok kigecat

hibekerjaksamak

gencog ku
englak batuk

mong iniat de
kibercep

nyeh samak
higulap, hayok
samak hitajag

saleng betulug

begei awat
ru tebig

tok jijoi engrok

Info

gencog = udang

Ektiviti

1. Bacak ru kek ceti peribahasa.
2. Tules nunoh nej peribahasa ru iceti kateh bob tules.

5.4.1

3.3.1

BA 76

- Bimbeng mureb bacak ru kek ceti peribahasa.
- Semanj mureb tules nunoh nej peribahasa ru iceti kateh bob tules.

Pekukoh

Juk hibeh.

Mennan Ujik Tenumpuk

Terennyul mennan

Kate kunci: Eng gemar cak canak gureng, cak canak gureng eng tok gemar.

Tenerang

eng

gemar

cak

canak

gureng

tok

Isarat

Care-care mennan:

1. Guru kisebot ru kipekenal isarat, “Eng gemar cak canak gureng, cak canak gureng tok eng gemar.”
2. Semanj mureb sebot kate kunci ru isarat adeh pelahat-lahat. Bile ya selese, beh ektiviti adeh aderas.
3. Bok de teagak-agak atau sek kibeh isarat, mureb ajeh biperhol atau kikakdik.
4. Beh ektiviti adeh beulag-ulag lei tik numom atau nugu de macot.
5. Pateh mureb atau gu de naibeh ektiviti adeh ru betol.
6. Kaet mennan adeh ru situasi mase belajar. Amen walah tenumpuk an hibeh jeoi senalah kateh nunanek tenugas.

Dengan ini, **SAYA BERJANJI** akan menjaga buku ini dengan baik dan bertanggungjawab atas kehilangannya, serta mengembalikannya kepada pihak sekolah pada tarikh yang ditetapkan.

Skim Pinjaman Buku Teks

Sekolah _____

Tahun	Darjah	Nama Penerima	Tarikh Terima

Nombor Perolehan: _____

Tarikh Penerimaan: _____

BUKU INI TIDAK BOLEH DIJUAL